

VASTUULLISEN SIIJOITTAMISEN MARKKINASELVITYS 2022

SISÄLLYS

3	Johdanto
4	Markkinaselvityksen tausta ja tarkoitus
7	Metodologia
9	Vastuullinen sijoittaminen Suomessa
9	Miksi sijoittaa vastuullisesti
11	Vastuullinen sijoittaminen eri omaisuusluokissa
12	Vastuullisen sijoittamisen strategiat, politiikat ja periaatteet
15	Vastuullisen sijoittamisen toteutus
17	Vastuullisen sijoittamisen raportointi
20	Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat
23	Vastuullisen sijoittamisen osaaminen
25	Vastuullisen sijoittamisen haasteet
27	Vastuullisen sijoittamisen mahdollisuudet
29	Vastuullisen sijoittamisen suurimmat hyödyt
30	Vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuden trendit
32	Seuraavat vastuullisen sijoittamisen fokusalueet
34	Vastuullisen sijoittamisen merkityksen kehittyminen omassa sijoitustoiminnassa ja globaalisti
35	EU:n kestävän rahoituksen sääntely
36	Johtopäätökset

JOHDANTO

Marja Karttunen
Hallituksen puheenjohtaja
Finsif ry

Finsif on ollut edistämässä vastuullista sijoittamista jo yli vuosikymmenen ajan. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää vastuullista sijoittamista, joka ottaa huomioon ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät seikat varainhoidossa ja sijoituspäätöksiä tehtäessä. Visiomme on, että suomalaiset sijoittajat ovat vastuullisen sijoittamisen edelläkävijöitä.

Vastuullinen sijoittaminen on vakiinnuttanut asemansa niin Suomessa kuin maailmalla. Samanaikaisesti vastuullinen sijoittaminen on sekä valtavirtaa että suurten ristipaineiden alla vallitsevassa maailmantilanteessa. Energiakriisi ja Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat pakottaneet myös sijoittajat pohtimaan valintojaan. Vastuullisuusasioiden huomioiminen sijoituspäätöksissä on saanut uusia poliittisia ulottuvuuksia. Poliittisen päätöksenteon turvin luodaan raameja vastuullisen sijoittamisen toteuttamiselle, regulaatio lisääntyy ja raportointivelvollisuudet kasvavat. Vastuullisuusasiat ovat yhä useamman toimijan agendalla. Perimmäinen ajatus ja tarkoitus kestävän tuoton turvaamisesta on edelleen olemassa.

Tietoa vastuullisen sijoittamisen nykytilasta ja sen käytännön toteuttamisesta kaivataan. Tämän markkinaselvityksen tarkoituksena on vastata tähän tiedontarpeeseen. Finsif on toteuttanut markkinaselvityksen jo kaksi kertaa aikaisemmin, vuosina 2017 ja 2019. Tavoitteenamme on kootusti kertoa suomalaisten sijoitusalan organisaatioiden vastuullisen sijoittamisen käytännöistä sekä näkemyksistä vastuullisesta sijoittamisesta. Markkinaselvityksen pohjalta voidaan todeta, että keskeisimmät tekijät vastuullisen sijoittamisen taustalla ovat sijoittajien arvot ja maineenhallinta sekä kestävän kehityksen mukaiset tavoitteet.

Finsifin jäsenkunta koostuu tällä hetkellä 86:sta aktiivisesta sijoittajasta, varainhoitajasta sekä palveluntarjoajasta. Tarjoamme jäsenillemme verkostoitumispaikan ja väylän tiedon hankkimiselle. Yksi keskeisimmistä Finsifin rooleista on tiedon jakaminen oppaiden ja tapahtumien kautta. Toivomme, että tämä markkinaselvitys palvelee mahdollisimman laaja-alaisesti vastuullisesta sijoittamisesta kiinnostuneita toimijoita. Markkinaselvitys mahdollistaa oman toiminnan tarkastelun suhteessa markkinakäytäntöihin. Parhaimmillaan selvitys voi luoda uusia entistä parempia toimintamalleja sijoittajien keskuudessa. Mielellämme kutsumme mukaan vastuullisuustyöhön lisää näkijöitä ja tekijöitä!

Antoisia lukuhetkiä!

MARKKINASELVITYKSEN TARKOITUS JA TAUSTA

Tarkoitus

Oheinen markkinaselvitys kartoittaa vastuullisen sijoittamisen nykytilaa sekä suomalaisten sijoitusalan organisaatioiden käytäntöjä ja näkemyksiä vastuullisesta sijoittamisesta. Markkinaselvityksen kohderyhmänä on Finsifin jäsenet, mukaan lukien palveluntarjoajat. Finsifin jäseniin kuuluu sijoitusalan merkittäviä ja keskeisiä toimijoita Suomessa. Markkinaselvityksen tavoitteena on raportoida vastuullisen sijoittamisen markkinan nykytila Suomessa. Kiinnostuksen kohteena ovat muun muassa suomalaisten sijoitusalan organisaatioiden vastuulliseen sijoittamiseen liittyvät sitoumukset, käytetyt vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat, roolitus ja johtaminen sekä raportointi. Lisäksi näkemykset mahdollisista tulevaisuuden haasteista ja mahdollisuuksista sekä vastuullisen sijoittamisen kehittämisestä ja alan regulaatiosta ovat osa markkinaselvitystä. Sana ”vastaajaorganisaatio” viittaa markkinaselvitykseen osallistuneisiin Finsifin jäseniin.

Eurooppalainen vastuullisen sijoittamisen kattojärjestö Eurosif on tutkinut Euroopan vastuullisen sijoittamisen markkinaa vuosina 2012–2018. Finsif puolestaan on pitänyt tärkeänä analysoida suomalaista vastuullisen sijoittamisen markkinaa yksityiskohtaisemman näkemyksen saamiseksi.

Tausta

Markkinaselvitys sisältää vertailua aikaisempiin, vuosien 2019 ja 2017 markkinaselvityksiin. Vuoden 2022 osalta laajensimme joitain kysymyksiä kattamaan paremmin nousevia teemoja kuten luontokatoa. Se tulee koskettamaan useaa sijoitusalan toimijaa, ja meitä jokaista.

Yhteiskunnallinen ja sidosryhmiltä tuleva paine kasvattaa edelleen sijoitusalan organisaatioiden tarvetta kehittää vastuullisen sijoittamisen toimintatapoja. Vastuullisen sijoittamisen globaalia kehitystä kuvaa hyvin alan suurimman aloitteen, YK:n tukeman vastuullisen sijoittamisen periaatteiden (Principles for Responsible Investment - PRI) allekirjoittajamäärän kasvu. Vuonna 2017 yli 1700 organisaatiota oli allekirjoittanut PRI:n edustaen yli 68 biljoonan Yhdysvaltain dollarin varallisuutta. Vastaavat luvut vuonna 2019 olivat yli 2400 allekirjoittajaa ja 86 biljoonan Yhdysvaltain dollarin varallisuus. PRI allekirjoittajien määrä oli jo kas-

luontokato tulee
koskettamaan
sijoitusala

vanut yli 5100 allekirjoittajaan ja 121,3 biljoonaan Yhdysvaltain dollariin. Vuonna 2022 Suomessa on 57 PRI-allekirjoittajaa. Heistä 45 on Finsifin jäseniä, sisältäen myös ulkomaiset allekirjoittajat. Markkinaselvitykseen vastanneissa organisaatioissa on yli 40 PRI-allekirjoittajaa.

Vastuullisen sijoittamisen kehitys ilmenee Suomessa esimerkiksi Finsifin jäsenmäärän kasvuna. Markkinaselvityksen viimeistelyhetkellä lokakuussa 2022 Finsifillä on lähes 90 jäsentä (v. 2019 jäseniä oli 70). Tämä on valtava kasvu verrattaessa tilannetta reilu vuosikymmen taaksepäin, jolloin Finsifillä oli 18 perustajajäsentä.

Yhteiskunnalta tuleva paine on lähivuosina lisäksi institutionalisoitunut, kun Euroopan Unioniin on tullut voimaan useita kestävän rahoituksen sääntelyitä. Ne koskettavat valtaosaa Finsifin jäsenistöstä. Ainakin tiedonantovelvoiteasetus ja kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmä eli EU-taksonomia vaikuttavat moneen Finsifin jäseneseen. Parhaillaan on käynnissä työ sen parissa, kuinka parhaalla tavalla hyödyntää jo tähän mennessä tehtyä työtä vastuullisen sijoittamisen parissa ja samalla kehittää käytäntöjä sääntelyn noudattamiseksi.

Kansainväliset käytännöt

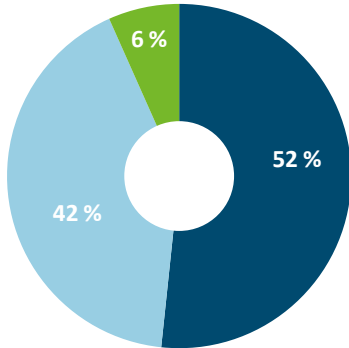
Markkinaselvityksen suunnitteluvaiheessa selvitimme kansainvälisiä johtavia vastuullisen sijoittamisen käytäntöjä ja trendejä **käymällä läpi vastuullista sijoittamista jo pitkään tehneiden sijoittajien** verkkosivuja ja valittuja sektoriselvityksiä. Katsauksen perusteella vaikutusten ja vaikuttamisen merkitys on korostunut viime vuosina. Sanotaankin, että sijoittaja voi vaikuttaa positiivisesti ympäröivään maailmaan yritysten kautta, joihin se sijoittaa. Myös [Eurosif](#) nostaa vuoden 2021 raportissaan esille vaikuttamisen olevan luotettavin empiirisesti todistettu mekanismi vastuullisten toimintatapojen kehittämiseksi yrityksissä. Vaikuttamismahdollisuus on kuitenkin riippuvaista omistuksen suuruudesta.

Yksittäisen sijoittajan painoarvoa voidaan kuitenkin korostaa yhteisen sijoittajavaikuttamisen avulla. Sijoittajalähtöiset aloitteet kuten [Climate Action 100+](#), pyrkivät yhteistä vaikutusvaltaansa käyttäen vähentämään yritysten päästöjä ja kehittämään ympäristöriskien raportointia. Climate Action 100+ keskittyy vaikuttamaan reiluun 150 yritykseen, joilla on suurimmat kasvihuonekaasupäästöt. Aloitteella on taustalla n. 700 sijoittajaorganisaatiota kansainvälisesti. Laajan omistajakunnan yhdessä luoma paine on saanut peräti 52 % tarkastelun alaisista yrityksistä sitoutumaan nollapäästötavoitteisiin. Hiilineutraalisuustavoitteet on tarkoitus saavuttaa viimeistään vuoteen 2050 mennessä. Läpikäydyistä kansainvälisistä sijoittajista lähes kaikki julkaisevatkin omistajaohjauksen ja äänestämisen periaatteensa, raportoivat äänestysten tulokset sekä kertovat sitoutumisestaan mm. Climate Actionin tavoitteisiin.

Ympäristökysymykset hallitsevat usein keskustelua vastuullisen sijoittamisen ympärillä. Sosiaaliset tekijät mukaan lukien ihmisoikeudet ovat myös aloitteiden aihepiireinä. PRI on käynnistänyt uutta [Advance-aloitetta](#), jossa institutionaaliset sijoittajat toimivat yhdessä ihmisoikeuksia ja sosiaalisia kysymyksiä koskevassa toiminnassa. Sen pyrkimyksenä on Climate Action 100+ tapaan koota sijoittajat käyttämään yhteistä vaikutusvaltaansa saadakseen aikaan myönteisiä tuloksia työntekijöiden, yhteisöjen ja yhteiskunnan kannalta. Useat kansainväliset sijoittajat ottavatkin kantaa ihmisoikeuksiin ja kertoivat miten ja mitkä ihmisoikeuksien osa-alueet on huomioitu osana heidän vastuullista sijoittamistaan.

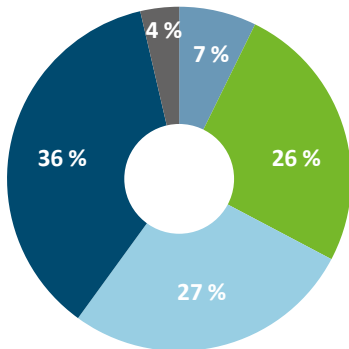
Kansainvälisestikin katsottuna vastuullisuuden sisällyttäminen johdon palkitsemiseen on vielä verrattain uusi asia ja eri toimijoiden tavat poikkeavat toisistaan huomattavastikin. Vastuullisuuden huomioimisen palkitsemisessa voisi kuitenkin ajatella kasvavan edelleen. Uutta kulmaa keskusteluun tuo myös vastuullisuuden tuominen osaksi sijoituskohteiden johdon palkitsemista omistajavaikuttamisen kautta. Osat sijoitusorganisaatioista ovatkin julkaisseet periaatteita, joissa ne edellyttävät sijoituskohteiden palkitsemisjärjestelmiin vastuullisuusindikaattoreita, jotka ovat linkitetty yritykselle tärkeisiin, mitattaviin ja läpinäkyviin pitkän aikavälin tavoitteisiin. Omistajavaikuttamisen mahdollisuudet tietenkin vaihtelevat omaisuuslajista ja sijoitusinstrumentista riippuen.

METODOLOGIA

- Varainhoitaja
- Sijoittaja
- Palveluntarjoaja

Kuva 1. Markkinaselvityksen vastaajaorganisaatioiden luokitus

- Yli 5 mrd EUR
- 1–5 mrd EUR
- 200–999 milj. EUR
- Alle 200 milj. EUR
- En osaa sanoa

Kuva 2. Vastaajaorganisaatioiden koko sijoitusvarallisuuden mukaan

Lähetimme Finsifin jäsenorganisaatioiden kontaktihenkilöille linkin suomenkieliseen online-kyselytutkimukseen ja keräsimme aineistoa 17.6.–5.9.2022. Vastausprosentiksi saimme 70 % (83 % v. 2019, 72 % v. 2017).

Kyselytutkimuksen kohderyhmän muodostivat Finsifin jäsenorganisaatiot (kuva 1), eli varainhoitajat (asset managers), sijoittajat (asset owners) ja palveluntarjoajat (service providers). Palveluntarjoajien oli mahdollista olla vastaamatta sijoitustoimintaan liittyviin kysymyksiin. Vastaajaorganisaatioiden sijoitusvarallisuuden jakautuminen käy ilmi kuvasta 2.

Markkinaselvityksen kyselylomake sisälsi sekä määrällisiä että laadullisia kysymyksiä. Se koostui seitsemästä osiosta, kuten edellisilläkin kerroilla. Joitain kysymyksiä päivitettiin ja lisättiin vastaamaan paremmin alan kehitystä.

1. Vastuullisen sijoittamisen strategiat, politiikat ja periaatteet

Osio kartoitti jäsenorganisaatioiden vastuullisen sijoittamisen strategioita, politiikkoja ja periaatteita sekä niiden sisältöä ja julkista saatavuutta.

2. Vastuullisen sijoittamisen toteutus

Osio kartoitti jäsenorganisaatioiden vastuullisen sijoittamisen parissa työtä tekevien vastuualueita sekä tehtäväkuvauksia.

3. Vastuullisen sijoittamisen raportointi

Osio selvitti jäsenorganisaatioiden vastuullisen sijoittamisen raportoinnin kohderyhmiä ja raportoinnin kattavuutta.

4. Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat

Tavoitteena oli kartoittaa jäsenorganisaatioiden käyttämiä vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja ja niiden tärkeyttä Finsifin jäsenorganisaatioiden sijoitustoiminnalle. Lisäksi kartoitettiin jäsenorganisaatioiden käyttämiä palveluita vastuullisen sijoittamisen toteuttamiseksi.

5. Vastuullisen sijoittamisen osaamisen kehittäminen

Osio kartoitti jäsenorganisaatioiden näkemyksiä niiden vastuullisen sijoittamisen osaamisesta ja koulutustarpeista.

6. Vastuullisen sijoittamisen haasteet, mahdollisuudet ja hyödyt

Osio keskittyi kartoittamaan jäsenorganisaatioiden näkemyksiä vastuullisen sijoittamisen haasteista, mahdollisuuksista ja hyödyistä.

7. Vastuullinen sijoittaminen tulevaisuudessa

Osio selvitti jäsenorganisaatioiden näkemyksiä vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuden trendeistä sekä niiden seuraavista fokusalueista vastuullisen sijoittamisen saralla. Keskiössä oli myös jäsenorganisaatioiden näkemykset vastuullisen sijoittamisen merkityksen kehittämisestä sekä alan EU-sääntelystä.

Markkinaselvityksen rajoitteet

Markkinaselvityksen kohderyhmä koostui Finsifin jäsenorganisaatioista, ei kaikista suomalaisista alan toimijoista. Finsifin jäsenkuntaan kuuluvat kuitenkin suomalaisen sijoitusalan merkittävimmät toimijat, joilla on yhteensä merkittävä satojen miljardien eurojen sijoitusvarallisuus. On mahdollista, että Finsifiin kuuluvien sijoittajien, varainhoitajien ja palveluntarjoajien näkemykset ovat keskimääräistä positiivisempia vastuullisuuden osalta kuin mitä ne olisivat olleet kaikkien vastaavien toimijoiden osalta Suomessa.

Finsifin jäsenorganisaatiot valitsivat itse kyselytutkimukseen vastanneen henkilön tai henkilöt. Näin ollen organisaation eri tasot ja erilaiset osaamistasot vastuullisesta sijoittamisesta voivat heijastua markkinaselvityksen vastauksista. Kysymysten muotoilussa on pyritty yksiselitteisyyteen. On kuitenkin mahdollista, kuten kyselytutkimuksissa yleensä, että vastaajat ymmärtävät kysymykset taustalleen relevantilla tavalla. Lisäksi kyselytutkimuksen vastausprosentti oli jonkin verran matalampi kuin vuoden 2019 markkinaselvityksessä, mikä voi osaltaan vaikuttaa hieman tulosten vertailtavuuteen.

Kaikki tulokset on raportoitu kuhunkin kysymykseen vastanneiden lukumäärän perusteella. Erityisesti vastaajaryhmäkohtaisia tuloksia tulkitessa on hyvä huomioida, että Finsifin jäsenkunta koostuu pääosin varainhoitajista ja sijoittajista, kun taas palveluntarjoajat ovat selvä vähemmistö.

Kyselytutkimus sisälsi myös laadullisia kysymyksiä. Niihin saadut vastaukset on analysoitu luokittelemalla, pyrkimyksenä löytää samantyyppisille vastauksille yhteisiä luokkia. Luokittelu perustuu subjektiiviseen asiantuntija-arvioon, mikä voi niin ikään jonkin verran vaikuttaa eri vuosien tulosten vertailtavuuteen luokittelun tekijästä riippuen.

**Finsifin jäsenkunta
koostuu sijoitusalan
merkittävimmistä
toimijoista Suomessa**

VASTUULLINEN SJOITTAMINEN SUOMESSA

Vuoden 2022 markkinaselvitys kuvaa vastuullisen sijoittamisen nykytilaa ja vastaajaorganisaatioiden käytäntöjä sekä toimintatapoja Suomessa vuonna 2022. Markkinaselvitys myös tarkastelee ja avaa lukijoille vastaajaorganisaatioiden näkemyksiä alan keskeisimmistä kehityssuunnista sekä haasteista ja mahdollisuuksista.

Miksi sijoittaa vastuullisesti?

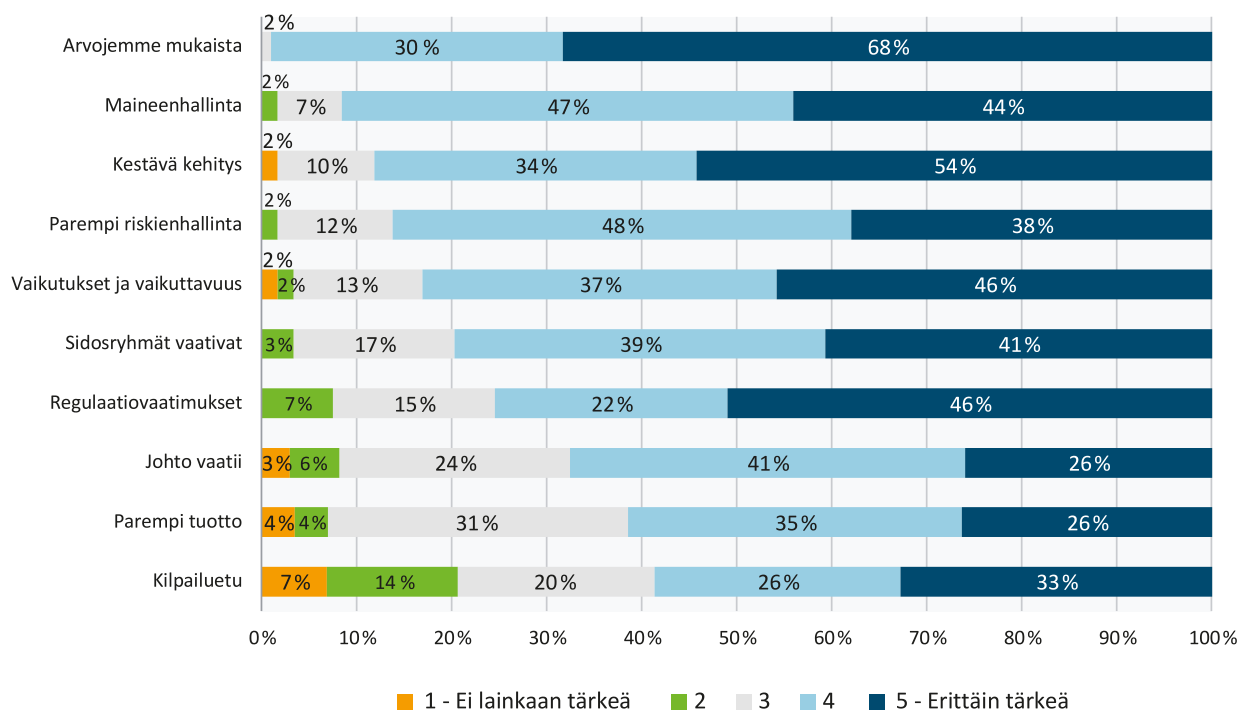
Vastaajien mukaan arvot, kestävä kehitys sekä paremmat mahdollisuudet riskien ja maineenhallintaan ovat keskeisimmät tekijät vastuullisen sijoittamisen taustalla. Nämä teemat ovat näyttäytyneet tärkeinä myös aikaisemmissa markkinaselvityksissä.

Miksi sijoittaa vastuullisesti?	2022	2019	2017
Arvot	1.	1.	
Mahdollisuus parempaan maineenhallintaan	2.	3.	2.
Kestävä kehitys	3.	4.	
Mahdollisuus parempaan riskienhallintaan	4.	2.	1.
Vaikutukset ja vaikuttavuus	5.	4.	
Sidosryhmien kasvava kiinnostus	6.	5.	3.
Sijoittajaorganisaation johdon vaatimukset			4.

Taulukko 1. Vastuullisen sijoittamisen ajurit

Lähes kaikkien vastuulliseen sijoittamiseen vaikuttavien tekijöiden tärkeys on vahvistunut sitten vuoden 2019. Esimerkiksi **arvojen mukaisuus vastuullisessa sijoitustoiminnassa oli tärkeää tai erittäin tärkeää 98 %:lle vastaajista (kuva 3). Sijoittajaorganisaatiossa luku oli peräti 100 % ja varainhoitajilla 97 %.** Edellisessä markkinaselvityksessä vielä 11 % kaikista vastaajista valitsivat vastausvaihtoehdoksi neutraalin tai ei kovin tärkeän arvojen osalta, kun taas vastaava luku nyt oli 0 %. Tasainen kasvu eri teemojen tärkeydessä voi johtua yleisestä vastuullisuuden merkityksen kasvusta organisaatioissa.

Parempi tuotto ja kilpailuedun tavoittelemineen nähdään varsinkin muihin teemoihin verrattessa vähemmän tärkeinä. Myös muutosta vuoteen 2019 on nähtävissä. Selvä kasvu regulaation sekä johdon vaatimusten tärkeydessä nostivat ne vastuulliseen sijoittamiseen vaikuttavien tekijöiden listalla kilpailuedun ja paremman tuoton tavoittelun edelle. **Vuonna 2019 vain 44 % piti regulaatiovaatimusten merkitystä tärkeänä tai erittäin tärkeänä, kun taas vuonna 2022 prosentti on peräti 68 %.**

Kuva 3. Vastaajaorganisaatioiden näkemys vastuulliseen sijoittamiseen vaikuttavista tekijöistä vuonna 2022

Toiseksi tärkeimmäksi tekijäksi arvojen jälkeen nousi maineenhallinta.

Vastaajaorganisaatioista 91 % piti vastuullista sijoittamista ja sen tuomia mahdollisuuksia parempaan maineenhallintaan joko tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Vastuullinen sijoittaminen ja ESG-riskit on sijoitustoiminnassa perinteisesti liitetty myös maineenhallintaan. Maineriskit konkretisoituvat usein sidosryhmien odotusten ja käytännön sijoitustoiminnan toteutuksen eroavaisuuksina.

Kolmanneksi merkittävänä tekijänä vastuullisen sijoitustoiminnan harjoittamisessa nousi kestävä kehitys. Vastaajaorganisaatioista 88 % kestävän kehityksen joko tärkeäksi tai erittäin tärkeäksi tekijäksi vastuulliselle sijoittamiselle.

Parempi riskienhallinta putosi listalla, mutta pysyy edelleen tärkeänä.

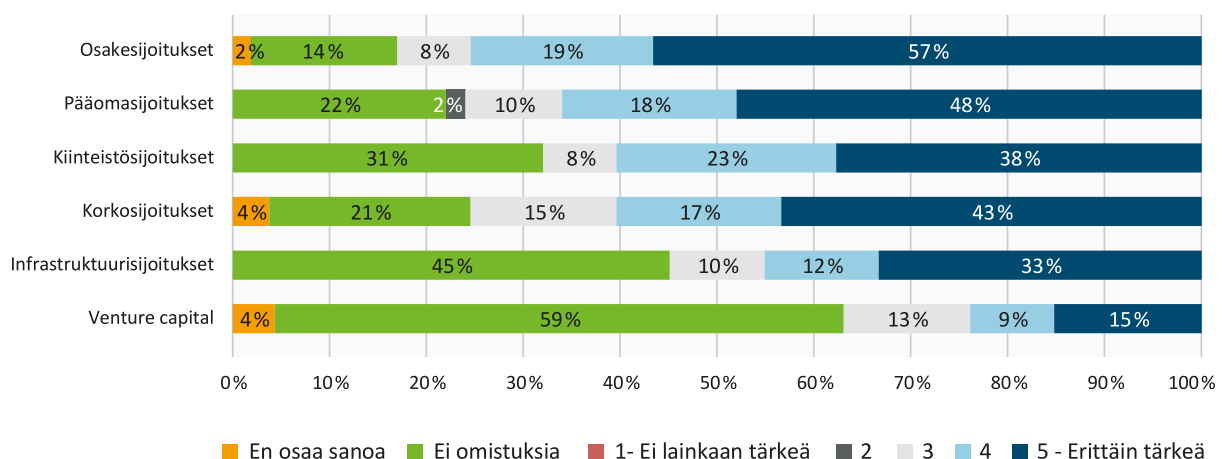
Vuonna 2019 peräti 87 % vastaajaorganisaatioista määritteli paremman riskienhallinnan tärkeäksi tai erittäin tärkeäksi. Aikaisemmin toiseksi tärkeimpänä ollut teema putosi neljänneksi listalla, mutta edelleen 86 % organisaatioista pitää sitä tärkeänä tai erittäin tärkeänä syynä vastuulliselle sijoittamiselle.

Vastuullinen sijoittaminen eri omaisuusluokissa

Suomalaisille sijoitusalan organisaatioille vastuullisen sijoittamisen rooli on tärkein suorissa osakesijoituksissa. Vastaajaorganisaatioista 76 % piti vastuullista sijoittamista joko tärkeänä tai erittäin tärkeänä suorissa osakesijoituksissa. Tulos on yhtenäinen vuoden 2019 markkinaselvityksen kanssa. Vuoden 2022 kyselytutkimukseen lisäsimme uusia sijoitusluokkina Infrastruktuuri- ja Venture Capital -sijoitukset. Näissä harvemmasta omistajakunnasta huolimatta vastuullisuudella nähdään olevan tärkeä merkitys. Seuraavaksi tärkein rooli vastuullisella sijoittamisella on pääomasijoituksissa (68 %). Vastaavasti kiinteistösijoituksissa 61 % ja korkosijoituksissa 60 % piti vastuullisen sijoittamisen roolia tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Tulokset heijastelevat myös portfolioissa olevia omaisuuslajeja.

Vastuullisen sijoittamisen toteuttaminen eri omaisuusluokissa edellyttää eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistapojen hyödyntämistä. Lähestymistavat ovat usein riippuvaisia siitä, missä omaisuusluokissa sijoitusorganisaatio haluaa toteuttaa vastuullista sijoittamista. Myös eri omaisuuslajien painotus portfolioissa vaikuttaa siihen, mitkä ESG-näkökulmat ovat avainasemassa.

Osakesijoitukset nousivat tärkeimmäksi omaisuusluokaksi sekä vuoden 2022, 2019 että vuoden 2017 selvityksissä. Voi tulkita, että tätä selittää vastuullisen sijoittamisen harjoittaminen perinteisesti juuri osakesijoituksissa, jossa vastuullisen sijoittamisen toteuttaminen on mahdollista useita lähestymistapoja ja vastuullisen sijoittamisen työkaluja hyödyntäen.

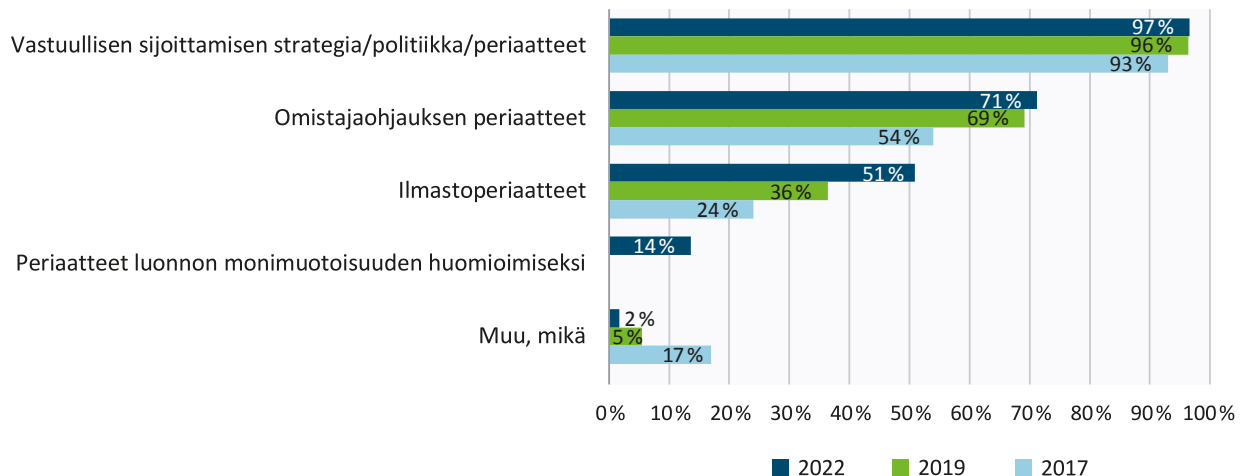

Kuva 4. Vastuullisen sijoittamisen rooli ja painoarvo eri omaisuusluokissa.

Vastuullisen sijoittamisen strategiat, politiikat ja periaatteet

Vastuullisen sijoittamisen strategia, politiikat ja periaatteet ovat ensi askelia vastuulliselle sijoittamiselle. Eri organisaatiot nimeävät vastuullisen sijoittamisen politiikat ja periaatteet usein hieman eri tavoilla, vaikka sisällöltään niiden tarkoitus on pitkälti sama. Vastuullisen sijoittamisen periaatteet sisältävät usein muun muassa vastuullisen sijoittamisen tavoitteita, kuvauksen toimintatavoista ja vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoista, joilla organisaatio aikoo saavuttaa tavoitteensa.

Suurimmalla osalla vastaajaorganisaatioista on lisäksi omistajaohjauksen periaatteet ja ilmastoperiaatteet. Periaatteet luonnon monimuotoisuuden huomioimiseksi ovat vasta osalla Finsifin jäseniä, ja ne jakautuvat tasaisesti niin sijoittajaorganisaatioille kuin varainhoitajille.

Kuva 5. Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden yleisyys vastaajaorganisaatioilla. Kategoriat, joissa ei ole havaintoja vuodelta 2019 ovat uusia vastausvaihtoehtoja vuodelle 2022.

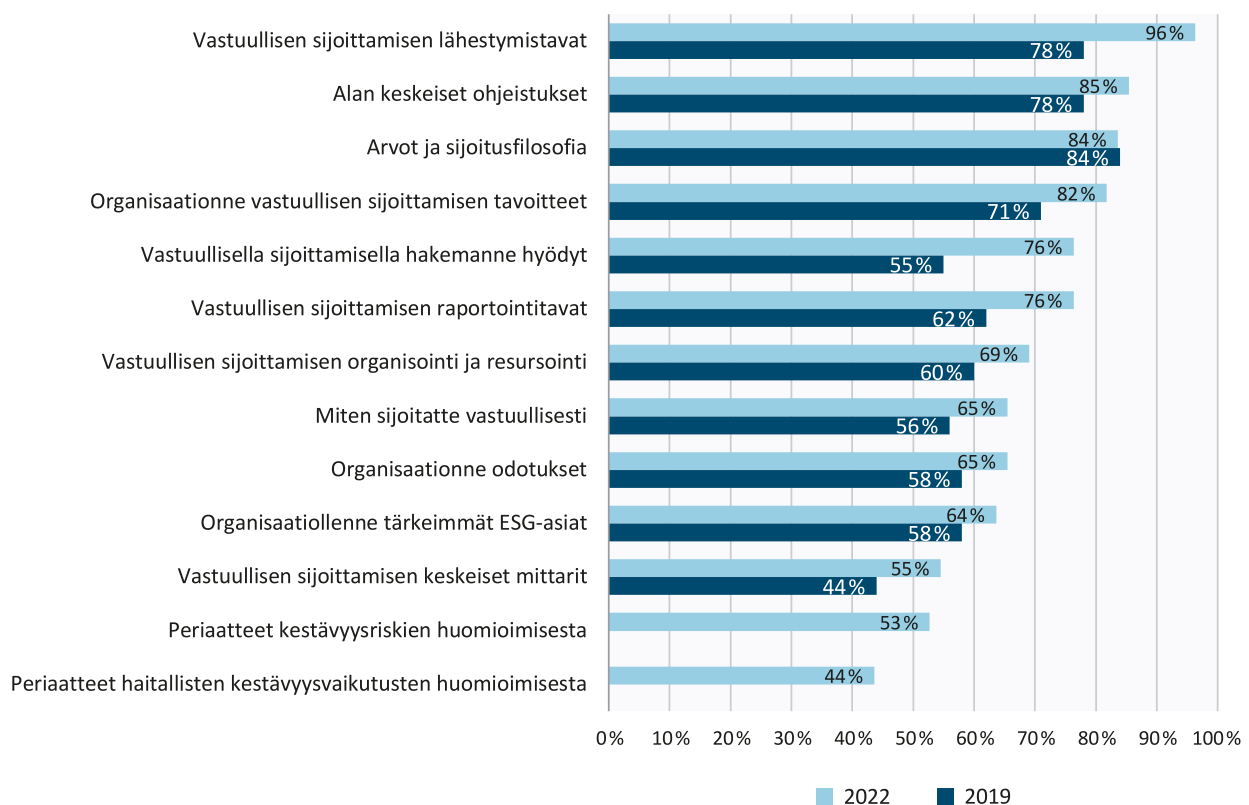
Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden ohella 71 %:lla vastaajaorganisaatioista on myös erilliset omistajaohjauksen periaatteet. Vuonna 2019 vastaava luku oli 69 %. Omistajaohjauksen periaatteet toimivat sijoitusalan organisaation omistajaohjaukselta ohjaavana dokumenttina sekä linkittävät omistajaohjauksen läheisesti vastuulliseen sijoittamiseen.

Vastaajaorganisaatioista 51 %:lla on erilliset ilmastoperiaatteet (36 % vuonna 2019). Vastaajaryhmäkohtaisesti tarkasteltuna sijoittajien vastaava luku oli 44 %, varainhoitajien 55 % ja palvelutarjoajien 67 % (ko. kysymykseen vastanneista). Ilmastoperiaatteet sisältävät tyypillisesti ilmasto-

tavoitteita, joita sijoitusorganisaatio pyrkii saavuttamaan hallinnoimalla sijoitusportfoliotaan ja toteuttamalla omistajavaikuttamista. Käytännössä osakkeenomistaja sijoitusorganisaatio voi toimia aktiivisena omistajana ja käyttää omistajavaltaansa esimerkiksi äänestämällä yhtiökokouksissa ilmastoasioiden huomiointia edistävällä tavalla sekä liiketoimintaratkaisujen kehittämisessä, jotka ovat ilmaston näkökulmasta kestäviä.

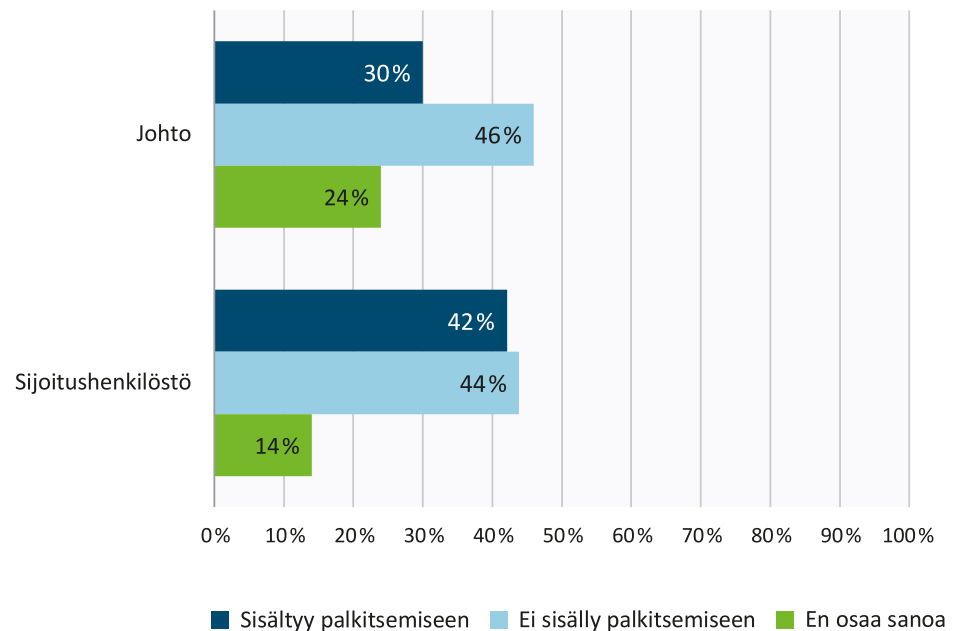
Vastuullisen sijoittamisen periaatteet sisältävät yleisimmin (96 %) kuvauksen organisaation lähestymistavasta vastuulliseen sijoittamiseen. Suurimmalla osalla vastaajaorganisaatioista (85 %) periaatteet sisältävät myös viittauksia alan keskeisiin ohjeistuksiin ja periaatteisiin. 84 % vastaajaorganisaatioista on myös sisällyttänyt periaatteisiinsa kuvauksen omista arvoista ja sijoitusfilosofiastaan.

82 % vastaajaorganisaatioista sisällyttävät periaatteisiinsa kuvauksen vastuullisen sijoittamisen tavoitteista ja 76 % vastanneista kuvasi vastuullisella sijoittamisella haettavia hyötyjä, joka näkyy selvänä kasvuna vuoden 2019 lukuun 55 %. Lisäksi 76 % täsmentää periaatteissaan vastuullisen sijoittamisen raportointitapojaan.

Kuva 6. Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden sisältö. Kategoriat, joissa ei ole havaintoja vuodelta 2019 ovat uusia vastausvaihtoehtoja vuodelle 2022.

Vastaajaorganisaatioista 30 % on linkittänyt vastuullisen sijoittamisen johdon palkitsemisperiaatteisiin. Sijoittajaorganisaatioista näin on tehnyt 22 % ja varainhoitajista 38 % (ko. kysymykseen vastanneista). Huomattavaa on, että verrattain moni vastaaja ei tiedä onko vastuullisuus osa johdon tai sijoitushenkilöstön palkitsemista. Sijoituspäätöksiä tekevän henkilöstön osalta 42 % kaikista vastaajaorganisaatioista on sisällyttänyt vastuullisen sijoittamisen sijoituspäätöksiä tekevän henkilöstön palkitsemisperiaatteisiin. Sijoittajaorganisaatioista 29 %:lla oli tämä käytäntö, kun taas varainhoitajien osalta vastaava luku oli peräti 53 % (ko. kysymykseen vastanneista). Tämä on selvää kasvua vuoteen 2019 verrattuna, jolloin vastaavat prosentit olivat 15 % ja 21 %. Vuoden 2019 raportissa arvioimme vastuullisuuden sisällyttämisen palkitsemiseen kasvavan ESG-integroinnin kasvattaessaan suosiotaan vastuullisen sijoittamisen lähestymistapana. ESG-integrointi onkin kasvattanut edelleen suosiotaan tämän vuoden kyselytutkimuksessa.

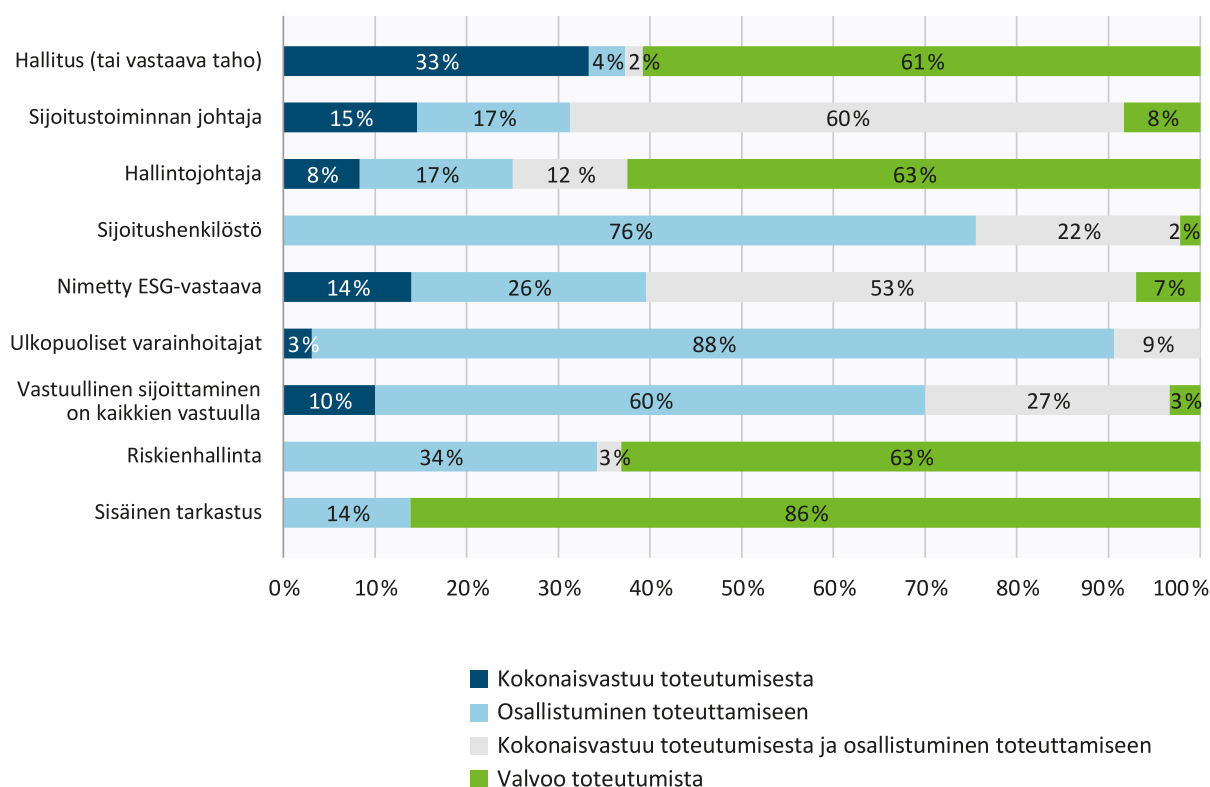

Kuva 7. Vastuullisen sijoittamisen yleisyys osana johdon ja sijoitushenkilöstön palkitsemista

Vastuullisen sijoittamisen toteutus

Vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta vastaaminen on tyypillisesti hallituksen tehtävä. Lisäksi riskienhallinta ja sisäinen tarkastus osallistuvat vastuullisen sijoittamisen toteutumisen valvomiseen. Vastuullisen sijoittamisen toteutumisen valvominen on lisätty vastausvaihtoehdoksi tämän vuoden kyselylomakkeeseen, ajatuksena kartoittaa riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen roolia.

Saamiemme tulosten perusteella 61 % vastaajista on vastannut hallituksen olevan toteutumista valvova taho ja 33 % on vastannut hallituksella olevan kokonaisvastuu vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta. Tulkitsemme, että nämä kaksi lukua yhdistämällä päästään suunnilleen siihen lukumäärään Finsifin jäseniä, joiden hallituksella on kokonaisvastuu vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta. Vuoden 2019 kyselytutkimuksessa 93 % vastasi hallituksella olevan kokonaisvastuu vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta.

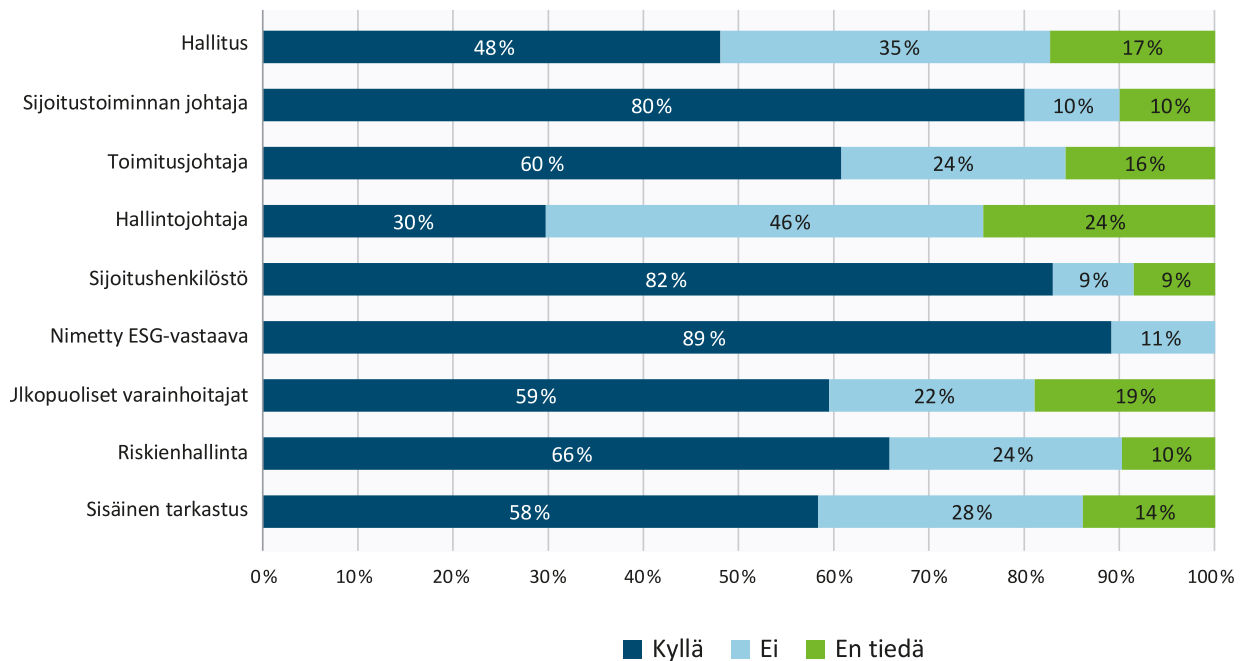
Kuva 8. Vastuullisesta sijoittamisesta vastaavat tahot

Markkinaselvityksen perusteella ulkopuoliset varainhoitajat osallistuvat yleisimmin vastuullisen sijoittamisen käytännön toteutukseen (88 % vs. 83 % v. 2019). Tämä indikoi vastuullisen sijoittamisen periaatteiden ulottamista myös kolmansiin osapuoliin. Sijoitushenkilöstö (76 % vs. 63 % v. 2019) osallistuu toiseksi yleisimmin toteuttamiseen.

Sijoitusjohtaja on yleisimmin (60 %) roolissa, johon kuuluu kokonaisvastuu vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta ja osallistuminen toteuttamiseen. ESG-vastaava on toiseksi yleisimmin (53 %) tässä roolissa. Tyypilliseen ESG-vastaavan toimenkuvaan kuuluu vastuullisen sijoittamisen periaatteiden noudattamisesta huolehtiminen, koordinointi, kehittäminen sekä toteuttaminen. Nimetyn ESG-vastaavan lisäksi usein myös salkunhoitajat ovat toteutusvastuussa vastuullisen sijoittamisen osalta.

Vastuullisuus on sisällytetty useimmiten ESG-vastaavan, sijoitus- henkilöstön ja sijoitustoiminnan johtajan tehtäväkuvaukseen.

Tämä peilaa paljolti niitä rooleja, joilla on suurin vastuu myös vastuullisuuden toteuttamisessa vastaajaorganisaatioissa. Huomionarvoista on se, että vastuullinen sijoittaminen on myös osa riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen tehtäväkuvauksista, sekä ulkopuolisilta varainhoitajilta edellytetty toimintatapa.

Kuva 9. Vastuullisuuden sisällyttäminen henkilöiden tehtäväkuvaukseen

Vastuullisen sijoittamisen raportointi

Vastuullisen sijoittamisen raportointi lisää läpinäkyvyyttä ja parantaa vastuullisen sijoittamisen yhteismitallisuutta. Se mahdollistaa asetettujen tavoitteiden ja vastuullisen sijoittamisen kehityksen seurannan. Raportoinnin on hyvä olla luonteeltaan julkista, jota myös PRI:n allekirjoittaneilta sijoitusorganisaatioilta edellytetään. Vastuullisen sijoittamisen raportointi kiinnostaa myös sijoitusorganisaatioiden sidosryhmiä. Vastaajien saamista sidosryhmien yhteydenotoista 34 % tuli sijoittajilta, joka on lähes kolminkertainen määrä vuoteen 2019 verrattuna, jolloin määrä oli 12 %.

Suomen lainsäädäntö vaatii osan sijoitusorganisaatioista raportoivan julkisesti vastuullisuustyöstään. Suurten yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen (PIE-yritysten) on kirjanpitolain mukaan raportoitava olennaisista ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin, ihmisoikeuksiin ja korruption torjuntaan liittyvistä asioista. Suurimpien sijoitusorganisaatioiden osalta tähän yritys vastuusta raportointiin on yhdistynyt myös vastuullisesta sijoittamisesta raportointia.

EU:ssa on jo tullut voimaan vastuullisen sijoittamisen sääntelyä, joka vaikuttaa myös monen Finsfin jäsenen vastuullisen sijoittamisen raportointiin.

Kuva 10. Vastuullisen sijoittamisen raportointi. Kategoriat, joissa ei ole havaintoja vuodelta 2019 ovat uusia vastausvaihtoehtoja vuodelle 2022.

Markkinaselvityksen perusteella yleisin raportoinnin tapa on tilannekohtainen suullinen raportointi sidosryhmille (79 % vastaajaorganisaatioista), kuten vuonna 2019 (73 %). Varainhoitajista näin tekee peräti 82 % ja sijoittajista 76 %. Toiseksi yleisintä on PRI-raportointi (72 %) sekä kolmanneksi ja neljänneksi yleisintä verkkosivuilla ja vuosikertomuksessa raportointi (64 %).

Selvää kasvua on nähtävissä osavuosisiraportoinnissa vastuullisuusasioissa. Vastaajaorganisaatioista 64 % raportoi osana osavuosisiraportointia, kun vuonna 2019 vastaava luku oli 47 %. Myös erillinen yritysvastuuraportointi on kasvussa, tämän vuoden tulosten mukaan sitä teki 47 % vastanneista.

Vuoden 2019 markkinaselvitykseen verrattuna on havaittavissa kasvua vastuullisuusraportointiin sisältyvissä alueissa.

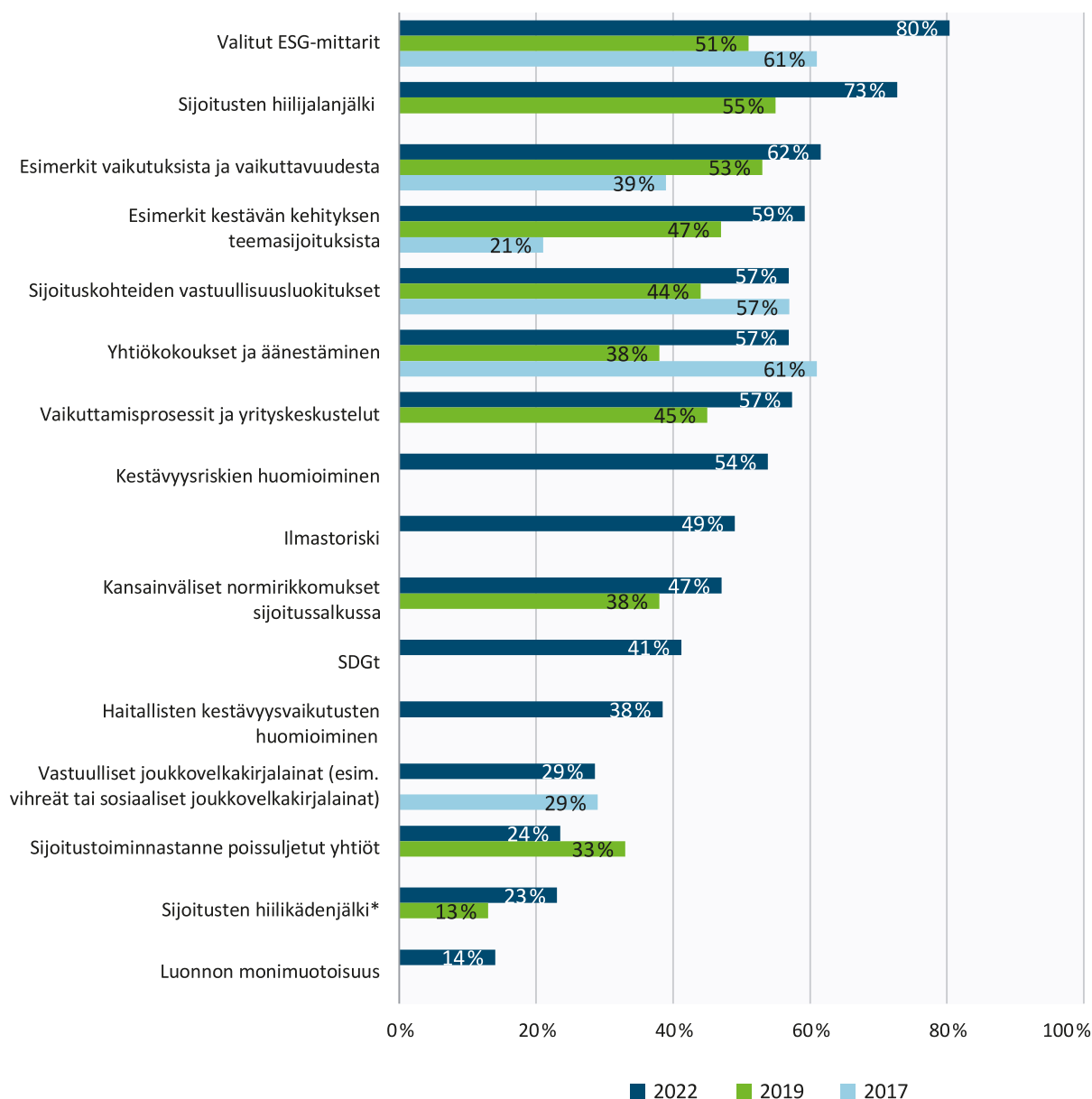
Tyypillisin vastaajaorganisaatioiden raportoima vastuullisen sijoittamisen sisältöalue on valitut ESG-mittarit. Kysymykseen vastanneista 80 % raportoi valitsemiaan ESG-mittareita, kun taas vuonna 2019 vastaava luku oli vain 51 %.

Seuraavaksi tyypillisin suomalaisten sijoitusalan organisaatioiden raportoima vastuullisen sijoittamisen sisältöalue on sijoitusten hiilijalanjälki. Kysymykseen vastanneista 73 % raportoi sen (sijoittajaorganisaatiot 67 %, varainhoitajat 79 %, palveluntarjoajat 50 %, ko. kysymykseen vastanneista). Raportointi on yleistynyt vuodesta 2019, jolloin vastaava luku oli 55 %. Ilmastokeskustelun myötä sijoitusten hiili-intensiivisyys ja sijoitusten ilmastovaikutukset ovat olleet vahvasti esillä viime vuosina. Tässä markkinaselvityksessä olikin relevanttia mitata myös sijoitustoiminnan hiilikädenjäljen raportointia. Vastaajaorganisaatioista 23 % raportoi jo nyt ja 6 % aikoo raportoida tulevaisuudessa sijoitustoiminnan hiilikädenjäljen. Nyt raportoivien osuus on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 2019.

62 % vastaajaorganisaatioista mainitsee raportoivansa myös esimerkkejä sijoitustoiminnan vaikutuksista ja vaikuttavuudesta (v. 2019 53 %). 59 % vastaajaorganisaatioista raportoi esimerkkejä kestävä kehityksen teemasijoituksistaan, 57 % käymistään vaikuttamisprosesseista ja yrityskeskusteluista, 57 % äänestämisestä yhtiökokouksissa, 57 % sijoituskohdeiden vastuullisuusluokituksesta, 54 % kestävyysriskien huomioimisesta ja 49 % ilmastoriskeistä.

**Vastaaja-
organisaatioista
23 % raportoi
hiilikädenjäljestään**

Kuva 11. Vastuullisen sijoittamisen raportoinnin sisältöalueet. Kategoriat, joissa ei ole havaintoja aikaisemmilta vuosilta ovat uusia vastausvaihtoehtoja vuodelle 2022.

Uusina alueina vuoden 2022 markinaselvitykseen sisällytettiin kysymys kestävän kehityksen tavoitteiden (SDGt), vastuullisten joukkovelkakirjalainojen sekä luonnon monimuotoisuuden raportoinnista. **Tulevana raportointikautena eniten raportointiin nostettavia alueita ovat ilmastoriskit (21 %), luonnon monimuotoisuus (20 %), haitallisten kestävyysvaikutusten huomioiminen (17 %) sekä sijoitusten hiilijalanjälki (16 %).** Luonnon monimuotoisuus oli suurin trendi läpi kyselytutkimuksen.

Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat

Vastuullista sijoittamista voi toteuttaa monella eri tavalla. Alla on kuvattu yleisimpiä Suomessa harjoitettuja lähestymistapoja:

ESG-integrointi: ESG-tietoja hyödynnetään järjestelmällisesti sijoitusanalyysien ja -päätösten tekemisessä, koska niiden odotetaan vaikuttavan sijoituskohteen tuotto- ja riskiprofiiliin pitkällä aikavälillä. ESG-integrointi on tämän markkinaselvityksen perusteella käytetyin vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa Suomessa.

Poissulkeminen: Kriteereitä, joiden perusteella sijoituksia suljetaan salkun ulkopuolelle. Esimerkiksi fossiili-intensiivinen liiketoiminta voi olla poissulkukriteerinä.

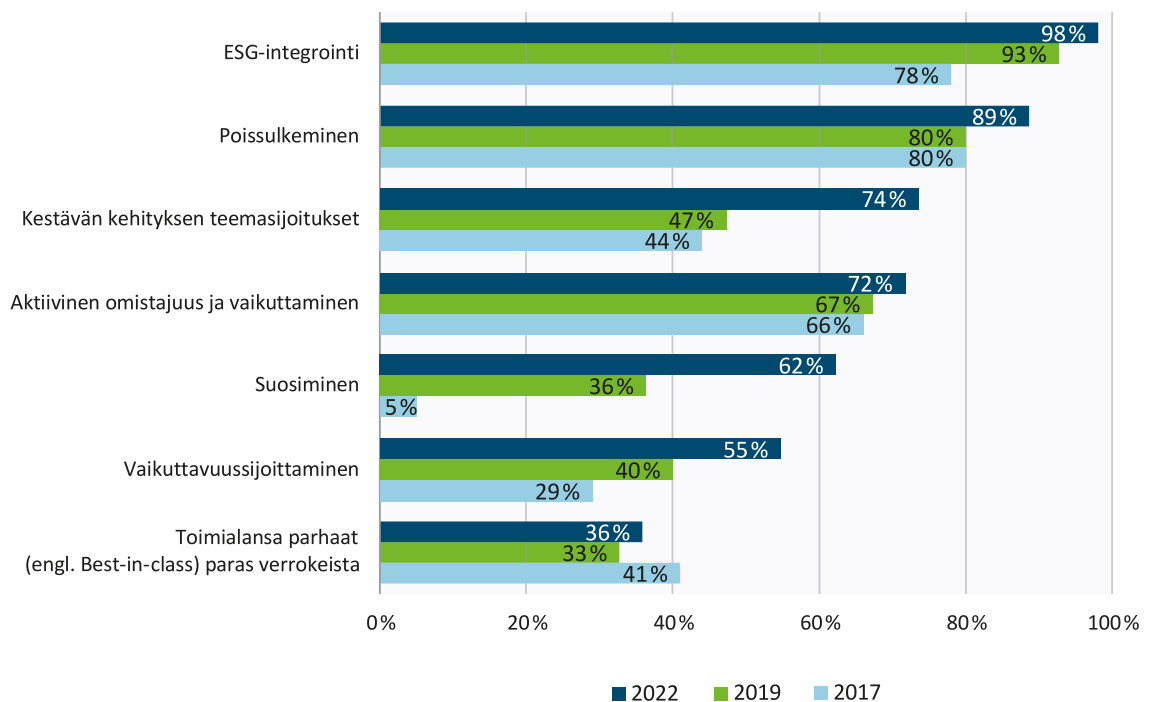
Aktiivinen omistajuus: Sijoittaja hyödyntää omistajaoikeuksiaan vastuullisemman yritystoiminnan edistämiseksi ja sijoitustuottojen varmistamiseksi. Toiminnan tavoitteena voi myös olla vaikuttaminen alan markkinastandardeihin ja -käytäntöihin, kuten ESG-raportointivaatimuksiin.

Kestävän kehityksen teemasijoitukset: Teemakohtaiset, kestäväan kehitykseen liittyvät sijoitukset. Esimerkki kestäväan kehityksen teemasijoituksista on ilmastorahastot.

Suosiminen ja toimialansa parhaat: Sijoituskohteiksi valitaan vastuullisesti toimivia yrityksiä, joiden tuotteet ja palvelut on tuotettu kestävästi tai jotka tarjoavat niitä alan muita toimijoita kestävämmällä tavalla. Toimialansa parhaat -lähestymistavassa suositaan yrityksiä, joiden ESG-arvosanat ovat muita paremmat.

Vaikuttavuussijoittaminen: Vaikuttavuussijoittamisen eli vaikuttavuusinvestoimisen tavoitteena on sijoitustuottojen lisäksi mitattava muutos esimerkiksi yhteiskunnallisiin asioihin tai ympäristöön liittyen.

Yleisimmät vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat ovat ESG-integrointi (98 %) ja poissulkeminen (89 %). Järjestys on pysynyt samana vuoteen 2019 verrattuna, mutta prosentti on noussut yhä kummarkin osalta. Jo lähes kaikki vastaajaorganisaatiot tekevät vastuullista sijoittamista näitä kahta lähestymistapaa käyttäen. Vahvassa kasvussa on myös kestävän kehityksen teemasijoitukset (74 % vs. 47 % vuonna 2019), suosiminen (62 % vs. 36 % vuonna 2019) ja vaikuttavuussijoittaminen (55 % vs. 40 % vuonna 2019), kun taas toimialansa parhaat näyttäisi olevan edelleen laskussa vuoden 2017 tulokseen verrattuna (36 % vs. 41 % vuonna 2017). Yksi selitys suosimisen kasvulle on mahdollisesti ilmastonmuutoksen huomioiminen sijoituspäätöksissä yhä enemmän, suosimisen lähestymistapaa käyttäen.

Kuva 12. Käytössä olevat vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat

Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen on neljänneksi yleisin vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa vastaajaorganisaatioiden keskuudessa. Sitä toteuttaa 72 % vastaajaorganisaatioista (67 % v. 2019). Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen ovat sijoitusalan organisaatioille mahdollisuus hyödyntää omistajaoikeuksia vastuullisemman yritystoiminnan edistämiseksi ja sijoitustuottojen varmistamiseksi.

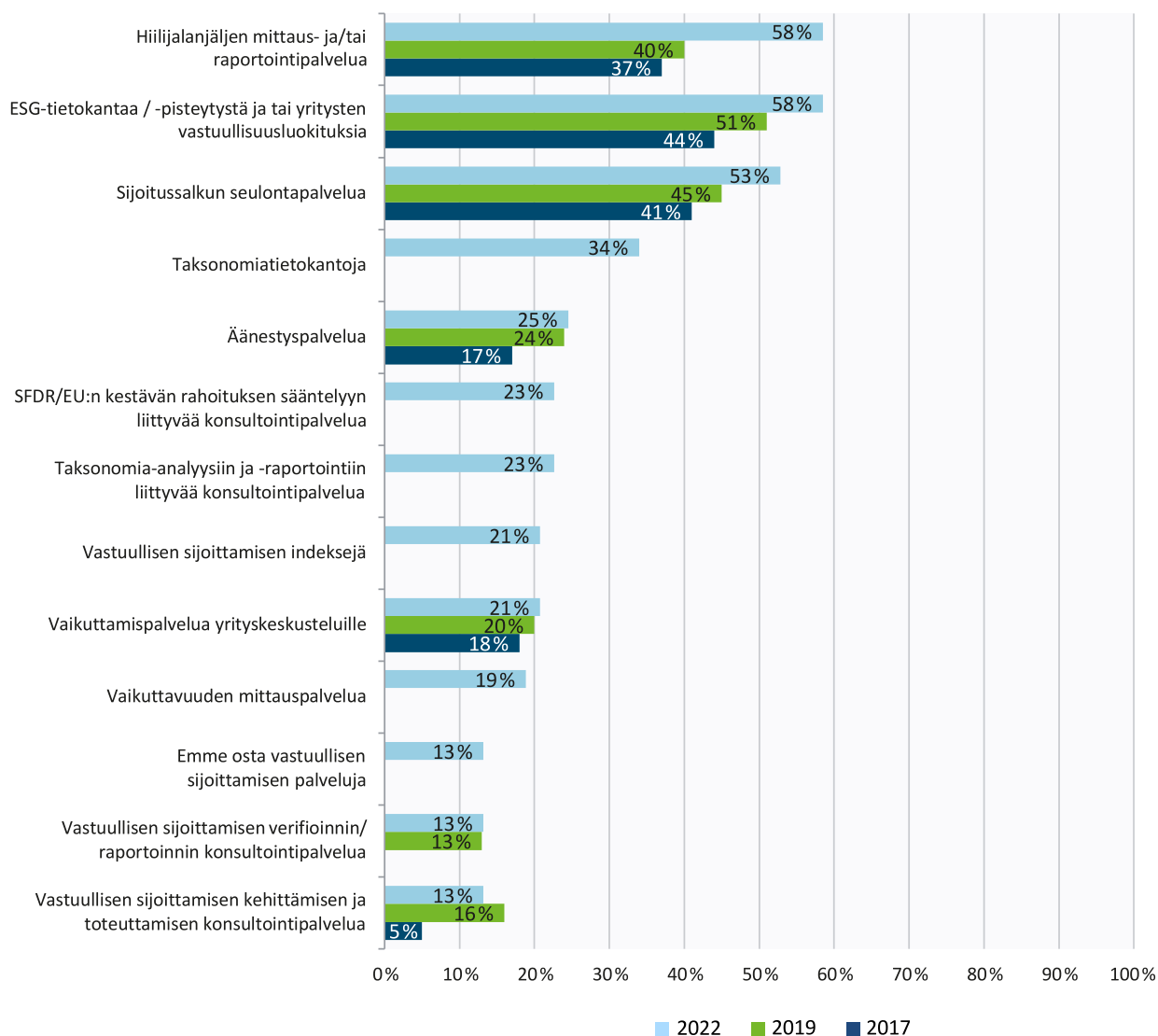
Markkinaselvityksessä vastaajaorganisaatioita pyydettiin myös arvioimaan käyttämiensä lähestymistapojen tärkeyttä. **Vastaajaorganisaatioista 98 % piti ESG-integrointia tärkeänä tai erittäin tärkeänä vastuullisen sijoittamisen lähestymistapana.** Vastaava luku poissulkemiselle oli 73 %. Tulokset tukevat ESG-integroinnin kasvaneen roolia suomalaisessa vastuullisen sijoittamisen kentässä.

ESG-integrointi on vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa, jossa sijoittaja analysoi ESG-riskkejä ja mahdollisuuksia sijoitusprosessissa paremman tuotto-riskisuhteen saavuttamiseksi.

On syytä huomioida, että ESG-integroinnin käytännön toteutus vaihtelee merkittävästi erilaisten ja erikokoisten sijoitusalan organisaatioiden välillä. Osa korostaa ESG-asioiden sisällyttämistä sijoitustoimintaan, kun taas osa pyrkii tuomaan ESG-asiat osaksi sijoituspäätöksentekoa ja tulevaisuuden kassavirtoja.

Vastuullisen sijoittamisen toteuttamiseksi yhä useampi vastaaja-organisaatio ostaa palveluita ulkopuolisilta palveluntarjoajilta.

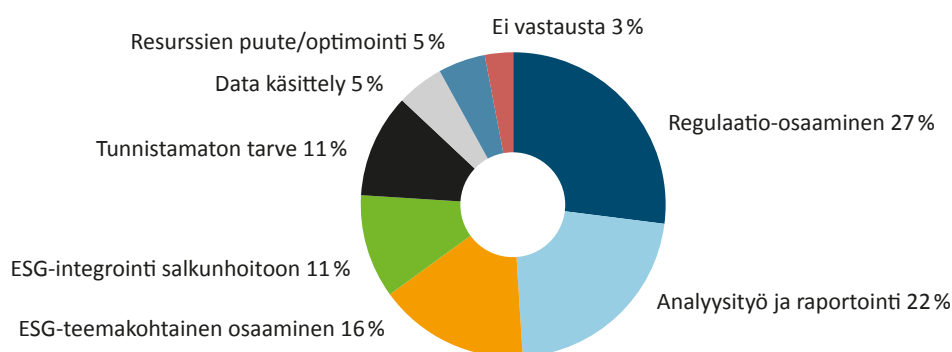
Yleisimpiä ostettuja palveluita olivat hiilijalanjäljen mittaus- ja/tai raportointipalvelut, ESG-tietokannat ja sijoitussalkun seulontapalvelut.

Kuva 13. Yleisimmin käytetyt vastuullisen sijoittamisen palvelut

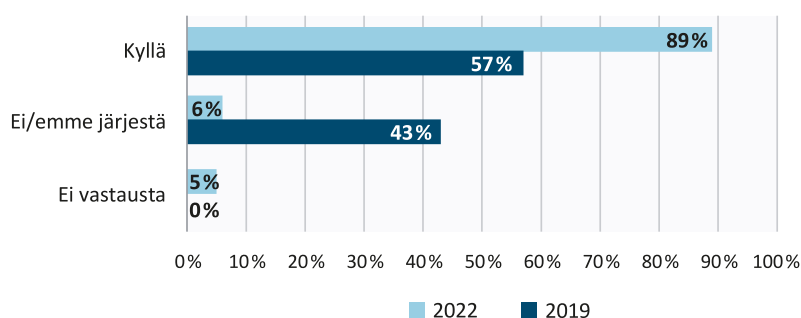
Vastuullisen sijoittamisen osaaminen

73 % vastaajaorganisaatioista koki omaavansa tarpeeksi osaamista vastuullisesta sijoittamisesta (73 % v. 2019). Palveluntarjoajista peräti 100 % koki näin vastaavan luvun ollessa varainhoitajilla 81 % ja sijoittajilla 60 %. Kuitenkin osuus, joka koki tarvitsevansa lisää osaamista, kasvoi 20 %:iin (13 % v. 2019). Vastaajat tunnistivat viisi osa-aluetta, joissa kokevat tarvitsevansa osaamisen kehittämistä (kuva 14): regulaatio, analyysityö ja raportointi, ESG-teemakohtainen osaaminen, ESG-integrointi sekä uutena teemana datan käsittely. Lisäksi mainittiin tarve lisäresursseille sekä tunnistettiin yleisesti tarve osaamisen kehittämiseksi, mutta ei osattu kohdentaa tätä mihinkään tiettyyn aiheeseen. Kukaan vastaajista ei sanonut, ettei tarvetta osaamisen kehittämiseksi olisi.

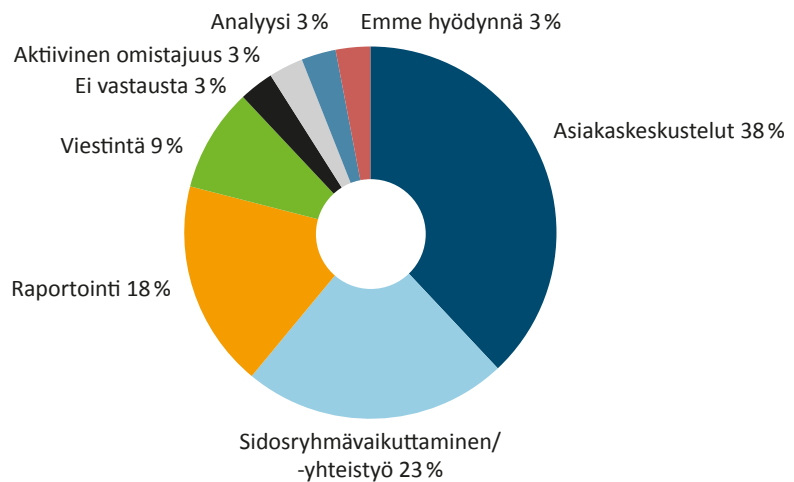
Kuva 14. Osaamisen kehittämisen tarpeet

89 % vastaajaorganisaatioista järjestää vastuulliseen sijoittamiseen liittyvää koulutusta työntekijöilleen (57 % v. 2019). Koulutukset ovat tyypillisesti työntekijöiden sisäistä tiedonjakoa ja perehdytystä eri ESG-aiheisiin sekä yrityksen vastuullisen sijoittamisen toimintatapoihin. Lisäksi työntekijöillä on mahdollisuus osallistua ulkoisiin seminaareihin, webinaareihin sekä online- ja paikan päällä järjestettäviin koulutuksiin. Vahvana koulutusteemana kyselyssä nousi perehdytys uuteen lainsäädäntöön. Koulutusten kohderyhminä ovat vastaajaorganisaatioiden mukaan uudet työntekijät, koko henkilöstö, sijoitustiimit sekä eri liiketoimintayksiköt. Vain yksittäiset vastaajaorganisaatiot eivät kyselyn mukaan järjestä koulutusta tai näe sille tarvetta.

Kuva 15. Vastuullisen sijoittamisen koulutuksen järjestäminen ja saatavuus vastaajaorganisaatioissa

Uutena teemana kyselyssä kartoitettiin miten jäsenorganisaatiot hyödyntävät vastuullisen sijoittamisen osaamista sidosryhmäyhteistyössä. Kyselystä selviää, että selvästi suurin osa vastaajaorganisaatioista hyödyntää ESG-osaamista toiminnassaan. Vain 3 % vastaajista kertoi, ettei hyödynnä vastuullisen sijoittamisen osaamista.

Kuva 16. Vastuullisen sijoittamisen osaamisen hyödyntäminen vastaajaorganisaatioissa

38 % vastaajista kertoo nostavansa vastuullisen sijoittamisen esille asiakaskeskusteluissa. ”Käymme aktiivista dialogia asiakasrajapinnassa niin vastuullisen sijoittamisen kuin laajemminkin ESG-teemoista ja kehitystyöstä. Dialogia käydään niin myynnin, salkunhoidon kuin dedikoidun vastuullisuustiimin kautta”; ”Strategiamme on keskittynyt vaikuttavaan sijoittamiseen (impakti) ja kerromme asiakkaillemme laajasti sijoitustuotteidemme vastuullisuudesta ja periaatteista. Pyrimme lisäämään asiakkaidemme tietoa sijoitustuotteiden vastuullisuudesta ja luokittelusta sekä kestävän rahoituksen markkinoiden kehityksestä”. **Lisäksi Lähes kymmenesosa vastaajista kertoi, että vastuullinen sijoittaminen näkyy muuten viestinnässä,** esimerkiksi sijoitustuotteiden materiaaleissa sekä asiakkaille järjestettävissä koulutuksissa ja tapahtumissa. **Yksi vastaajista kertoi myös jalkauttavansa vastuullisen sijoittamisen periaatteet kohdeyhtiöihin, mikä on kuvaajassa luokiteltu aktiiviseksi omistajuudeksi.**

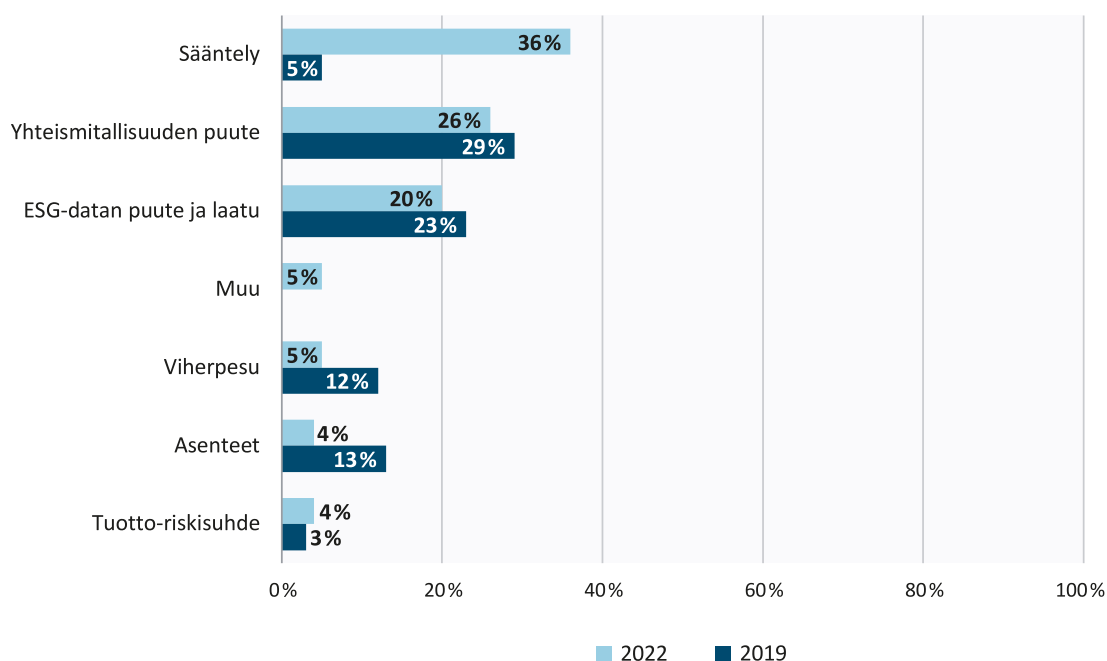
23 % vastaajista kertoi hyödyntävänsä osaamista sidosryhmäyhteistyössä ja -vaikuttamisessa etenkin tiedonjaon kautta. ”Olemme aktiivisesti mukana lisäämässä tietoisuutta vastuullisesta sijoittamisesta toimimalla avoimesti, jakamalla tietoa eri foorumeissa ja tekemällä yhteistyötä muiden sijoittajien kanssa”.

18 % vastaajista mainitsi raportoinnin keskeisenä vastuullisen sijoittamisen osaamisen hyödyntämisen välineenä. ”Raportoimme vastuullisen sijoittamisen toimintatavoista ja vaikutuksista omistajillemme”; ”Kerromme asiakkaille tavoitteistamme ja onnistumisestamme osana muuta raportointia”. **Yksi vastaajista myös kertoi kehittäneensä ohjelman helpottamaan kohdeyhtiöiden ESG-statusen analyysiä ja seurantaa.**

Vastuullisen sijoittamisen haasteet

Vastaajaorganisaatioiden näkemykset vastuullisen sijoittamisen haasteista jakautuvat seitsemään luokkaan.

Keskeisimmäksi vastuullisen sijoittamisen haasteeksi vastaajat nostivat sääntelyn muutokset. ESG-tietojen yhteismitallisuuteen liittyvät puutteet sekä ESG-datan laatu ja puute nousivat jälleen merkittäviksi haasteiksi vuoden 2019 tapaan, joskin sääntelyn haasteet koettiin nyt keskeisempinä. Yhä harvempi koki viherpesun ja asenteet haasteina vuoteen 2019 verrattuna, mutta hieman isompi osuus vastaajista mainitsi tuotto-riskisuhteen liittyvät haasteet.

Kuva 17. Vastaajaorganisaatioiden tunnistamat vastuullisen sijoittamisen haasteet. Kategoriat, joissa ei ole havaintoja vuodelta 2019 ovat vuoden 2022 aineiston perusteella syntyneitä uusia kategorioita.

Sääntelyn haasteet koettiin selvästi keskeisemmiksi kuin vuonna 2019.

Vastaajat mainitsivat, että sääntelyn nopea, paikoin jopa liiallinen, lisäntyminen, tiukat aikataulut ja epäselvyys, sekä vastaajaorganisaatioiden rajalliset resurssit hankaloittavat niiden kykyä tulkita ja täyttää EU:n kestävän rahoituksen sääntelyn vaatimuksia. ”Regulaation seuraaminen ja lain & regulaation määritteisiin vastaaminen. Valitettavasti nämä eivät edes aina ole käsikädessä vaikuttavuuden kanssa, eli muilla toimilla kuin regulaation vaatimilla voitaisiin saada enemmän hyvää aikaan tällä saralla. Resurssit kuluvat tällöin väärin asioihin, eikä ns. aidosti vaikuttavalle työlle jää yhtä paljon aikaa”.

Yhteismitallisen ja luotettavan ESG-datan puute sijoituskohteita analysoidessa nousivat vuoden 2019 tapaan keskeisiksi haasteiksi.

Vastauksista käy ilmi, ettei sijoituskohteiden vastuullisuusraportointi täytä sijoittajalle relevantin tiedon edellytyksiä. Lisäksi yhtenäisen mittariston puuttumisen koettiin hankaloittavan ESG-tiedon vertailevuutta ja tulkintojen tekemistä. *”Esimerkiksi biodiversiteettiaiheessa puuttuvat mittarit, joita esimerkiksi ilmastokysymyksissä on jo. Näiden avulla kehitystä on helpompi seurata ja mitata”.*

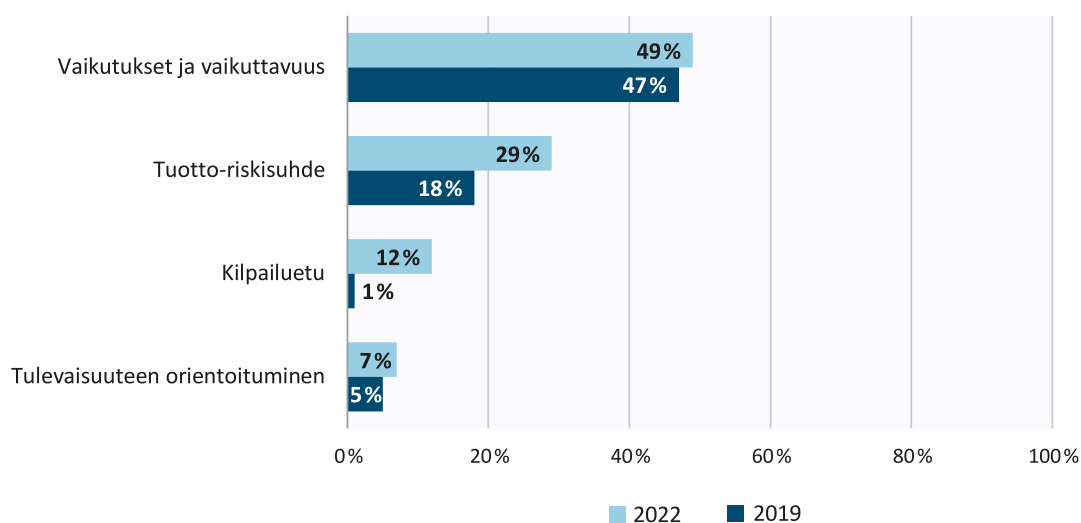
Viherpesu ja sen tehokas tunnistaminen loppusijoittajana sekä asenteet tunnistettiin jälleen keskeisinä haasteina, tosin vuoteen 2019

nähdessä selvästi pienempi osuus vastaajista mainitsi näitä. Asenteisiin liittyen muun muassa sanottiin: *”Net Zero tavoitteiden osalta pitää saada epälikvidit omaisuusluokat edes aloittamaan raportointia esim. hiilijalanjäljestä, jotta voidaan siitä lähteä asettamaan konkreettisia tavoitteita. Eli miten saada kaikkia omaisuusluokkia, yrityksiä, varainhoitajia ja päätöksentekijöitä eri puolilla maailmaa mukaan kehittämään toimintaa”.*

Vuoteen 2019 verrattuna hieman suurempi osuus vastaajista mainitsi tuotto-riskisuhteeseen liittyvät haasteet: *”Tragedy of horizons. Kestävyyseriskit realisoituvat usein sijoitusperiodin jälkeen. Indeksistä ei haluta poiketa ja kestävyysriskien väärinhinnoittelu pitäisi saada todistettua salkunhoidolle”.* Lisäksi haasteina pidettiin alan keskeneräistä kehitystä ja heikkoa ymmärrystä vastuullisuusasioista.

Vastuullisen sijoittamisen mahdollisuudet

Vastuullisen sijoittamisen merkittävimmät mahdollisuudet on luokiteltu ohessa neljään pääluokkaan. Vastaajaorganisaatiot pitivät vuoden 2019 tapaan mahdollisuutta tuottaa vaikutuksia ja vaikuttavuutta vastuullisen sijoittamisen keskeisimpänä mahdollisuutena. Vuoteen 2019 verrattuna selvästi isompi osa vastaajista koki parantuneen tuotto-riskisuhteen sekä kilpailuedun vastuullisen sijoittamisen tärkeinä mahdollisuuksina. Vastuullisen sijoittamisen nähtiin myös mahdollistavan tehokkaamman tulevaisuuteen orientoitumisen paremman osaamisen ja ennakkoinnin kautta.

Kuva 18. Vastaajaorganisaatioiden mainitsemat keskeisimmät vastuullisen sijoittamisen mahdollisuudet poislukien tyhjät vastaukset.

Vastaajaorganisaatioista 49 % mainitsi sijoitustoiminnalla tavoiteltavat vaikutukset ja vaikuttavuuden vastuullisen sijoittamisen mahdollisuutena. Vastaajaorganisaatiot mainitsivat esimerkiksi mahdollisuuden ”Ohjata rahaa vastuulliseen yritystoimintaan sekä mahdollistamaan vastuullisempi yhteiskunta” sekä ”...disruptoida eri aloja ja saada edelläkävijänä tästä myös taloudellista hyötyä. Kestävämpien ja tehokkaampien teknologioiden skaalaaminen pääomien avulla ja sitä kautta tuottavuuden parantaminen, kiertotalouden vahvistaminen ja neitseellisten ja fossiilisten raaka-aineiden käytön vähentäminen”.

Toisin kuin vuoden 2019 markkinaselvityksessä, vaikuttavuussijoittaminen ei noussut esille laadullisissa vastauksissa mahdollisuutena – vaikkakin vaikuttavuussijoittaminen sinällään on yleistynyt. On mahdollista, että vastaajat tekevät yhä vähemmän eroa vaikuttavuussijoittamisen ja sijoittamisen kautta saavutettujen vaikutusten välillä, minkä vuoksi tämä ei noussut esille erikseen vastauksissa. Tämän voi tulkita tarkoittavan, että myös ns. tavanomaiset sijoittajat saavat aikaan vaikuttavuutta, vaikka eivät profiloi itseään vaikuttavuussijoittajiksi.

Yhä useampi vastaajaorganisaatio koki tuotto-riskisuhteen parantamisen keskeisenä mahdollisuutena. Vastaajaorganisaatioista 29 % piti vastuullista sijoittamista osana riskienhallintaa ja tuottopotentiaalin vahvistamista. Vastaajat mainitsivat esimerkiksi paremman riskikorjatun tuoton ja alemman riskin vastuullisen sijoittamisen mahdollisuuksina. *”Vastuullinen sijoittaminen voi vähentää altistumista riskeille, jotka eivät välttämättä näy yrityksen tilinpäätöksessä. Lisäksi ne edistävät monipuolisempaa sijoitussalkkua”.* Lisäksi tunnistettiin houkuttelevia toimialoja: *”Sijoittajanäkökulmasta ei tarvitse valita tuoton ja ilmastovaikutusten välillä, vihreä teknologia on jo hyvää bisnestä”.*

Vastuullisen sijoittamisen nähtiin myös parantavan niin vastaajaorganisaatioiden kuin sijoituskohteiden kilpailukykyä. *”Parhaan työvoiman houkuttelu merkityksellisellä ja palkitsevalla työllä”; ”Uusien vihreiden ja ilmastoystävällisten sijoitustuotteiden kysynnän kasvu on varmasti mahdollisuus”; ”Parantaa nuorten yritysten toimintakuntoa jo varhaisesta ajasta lähtien. Kun erityisesti S ja G ovat kunnossa, on yrityksessä todennäköisesti toimiva organisaatio ja viihtyviä työntekijöitä. Kun E on kunnossa, on (kv) lisärahoitusta todennäköisesti helpompi saada. Kaikki siis vaikuttavat kasvun mahdollisuuksiin”.*

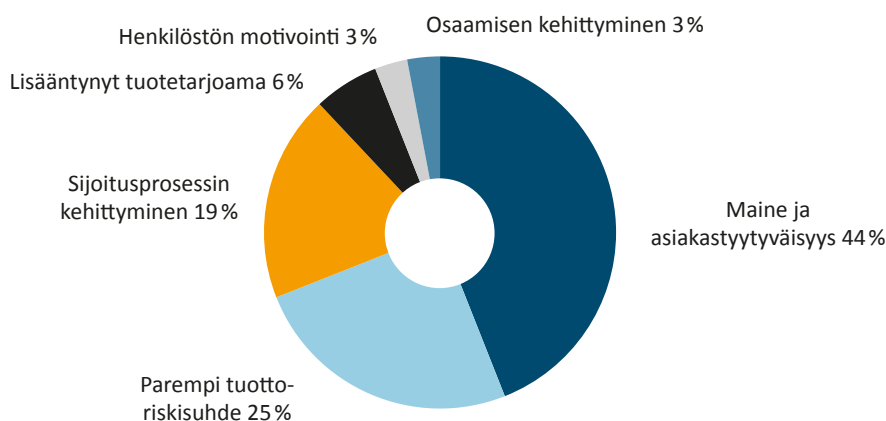
Lisäksi vastuullisen sijoittamisen nähtiin auttavan ymmärtämään ja ennakoimaan markkinoihin vaikuttavia tulevaisuuden trendejä. Vastauksissa mainittiin esimerkiksi, että vastuullinen sijoittaminen mahdollistaa sijoitustrendeihin ja uusiin innovaatioihin osallistumista sekä jatkuvaa uuden oppimista. Myös luotettavan ja vertailukelpoisen datan käyttö salkunhoidon tukena mainittiin mahdollisuutena.

Kaikki vastaajaorganisaatiot kokivat vastuullisen sijoittamisen jossain määrin hyödylliseksi

Vastuullisen sijoittamisen suurimmat hyödyt

Kaikista vastaajaorganisaatioista 90 % koki vastuullisesta sijoittamisesta olevan hyötyä organisaatiolleen. Sijoittajista 93 % koki näin, varainhoitajista 88 % ja palvelutarjoajista 75 %. Lisäksi laadullisen aineiston perusteella kaikki kokivat vastuullisen sijoittamisen jossain määrin hyödylliseksi. Tunnistetut hyödyt on jaettu oheisessa kuvaajassa kuuteen luokkaan.

Kuva 19. Vastaajaorganisaatioiden määrittelemät vastuullisen sijoittamisen hyödyt

Maine ja asiakastyytyväisyys nousi keskeisimmäksi vastuullisen sijoittamisen hyödyksi. Vastaajaorganisaatioista 44 % (20 % v. 2019) koki vastuullisen sijoittamisen suurimpana hyötynä asiakkaiden tarpeisiin vastaamisen ja maineriskien hallinnan. *”Vastuulliset ja vaikuttavat tuotteet kiinnostavat asiakkaita, mikä auttaa kerryttämään hallinnoitavaa varallisuutta yhtiölle. Profiloituminen vastuullisilla sijoitustuotteilla vahvistaa asemaamme työnantajana esimerkiksi rekrytoinnissa ja tuo mainehyötyjä...”*

Vastaajaorganisaatioista 25 % koki paremman tuotto-riskisuhteen keskeiseksi vastuullisen sijoittamisen hyödyksi (29 % v. 2019). *”Vastuullisen sijoittamisen menetelmin sijoituskohteiden arvoa on pystytty kasvattamaan”; ”Esimerkiksi rahastojen arvon vakaus nopeasti muuttuvissa geopolittisissä olosuhteissa on ollut osin alun perin ilmastohyötyjen vuoksi tehtyjen sijoituskohdevalintojen seurausta”.*

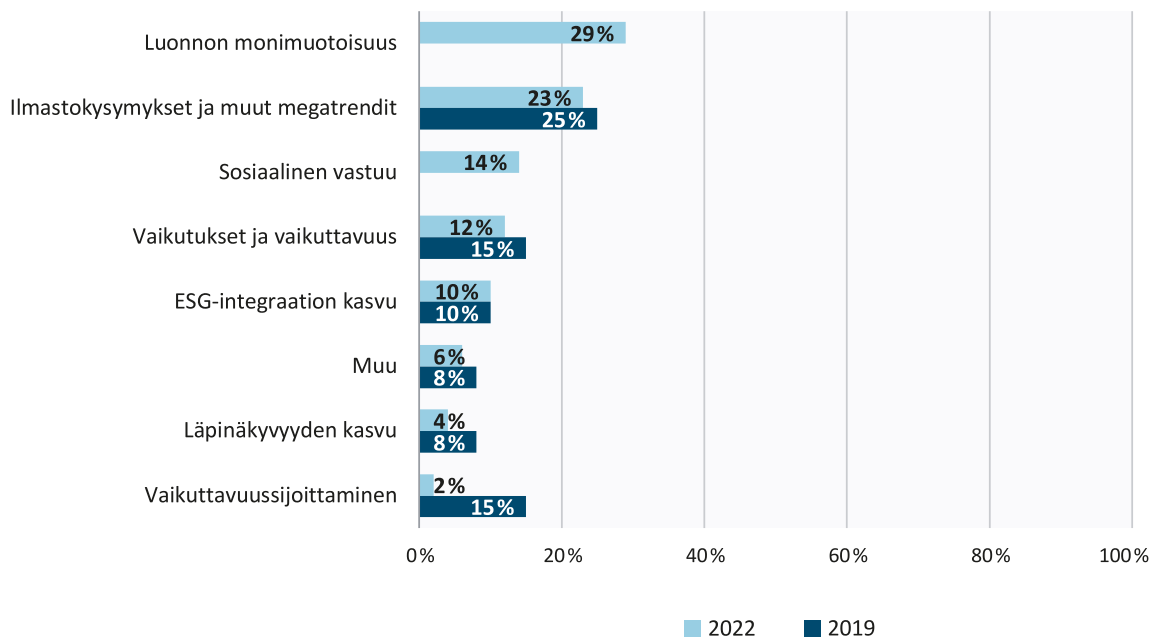
Sijoitusprosessin kehittyminen oli kyselyn mukaan kolmanneksi keskeisin vastuullisen sijoittamisen hyöty, 19 % vastaajista tunnistaen tämän (25 % v. 2019). *”Yhtiö- ja salkkuanalyysimme sekä työkalumme ovat monipuolistuneet”.*

Lisäksi vastaajaorganisaatioista 6 % (4 % v. 2019) koki vastuullisen sijoittamisen myötä lisääntyneen tuotetarjoaman hyödylliseksi. ”Painottamalla vastuullisuutta sijoituskohteissa on kyetty kehittämään positiivista vaikuttavuutta aikaansaavia liiketoiminta-alueita, tuotteita ja palveluja”. Uusina hyötyinä kyselyssä nousivat henkilöstön motivointi (3 % vastaajista) ja ammatillisen osaamisen kehittyminen (3 % vastaajista).

Vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuden trendit

Vastaajaorganisaatiot nimesivät merkittävimpiä vastuullisen sijoittamisen trendejä, jotka ovat esillä myös laajemmin yhteiskunnassa ja julkisessa keskustelussa. Vastaukset on jaettu kahdeksaan luokkaan.

Uusina teemoina vuonna 2019 tunnistettujen trendien rinnalle nousivat luonnon monimuotoisuus ja sosiaalinen vastuu. Lisäksi vastaajat määrittelivät ilmastokysymykset ja muut megatrendit, vaikutukset ja vaikuttavuuden, ESG-integroinnin, läpinäkyvyyden kasvun sekä vaikuttavuussijoittamisen keskeisiksi trendeiksi.

Kuva 20. Vastaajaorganisaatioiden määrittelemät vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuden trendit. Kategoriat, joissa ei ole havaintoja vuodelta 2019 ovat vuoden 2022 aineiston perusteella muodostettuja uusia kategorioita.

Luonnon monimuotoisuus tunnistettiin merkittävämmäksi (29 %) vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuden trendiksi. *”Biodiversiteetti, kemikalisaatio. Toivon, että mittaamismetriikat kehittyvät, jotta sijoittajat voivat asettaa selkeämpiä tavoitteita ja mitata tuloksia / vaikutuksia / vaikuttavuutta”.*

23 % vastaajista mainitsi ilmastonmuutoksen ja muut megatrendit toiseksi merkittävämmäksi vastuullisen sijoittamisen trendiksi. Ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvien teknologioiden ja ratkaisujen rinnalla megatrendinä tunnistettiin datan ja datankäsittelyn määrän merkittävä kasvu. Lisäksi mainittiin puolustusteollisuuden asema.

Seuraavaksi tärkeimmäksi trendiksi nousi sosiaalinen vastuu (14 %). Vastaajat uskoivat etenkin ihmisoikeuksien ja monimuotoisuuden nostavan merkitystään.

Neljänneksi tärkeimpänä trendinä pidetään vaikutuksia ja vaikuttavuutta (12 %). Vaikuttavuussijoittamisen osuus sen sijaan oli pudonnut selvästi vuoden 2019 selvityksestä, vastaajista vain 2 % mainiten sen tärkeäksi trendiksi (15 % v. 2019).

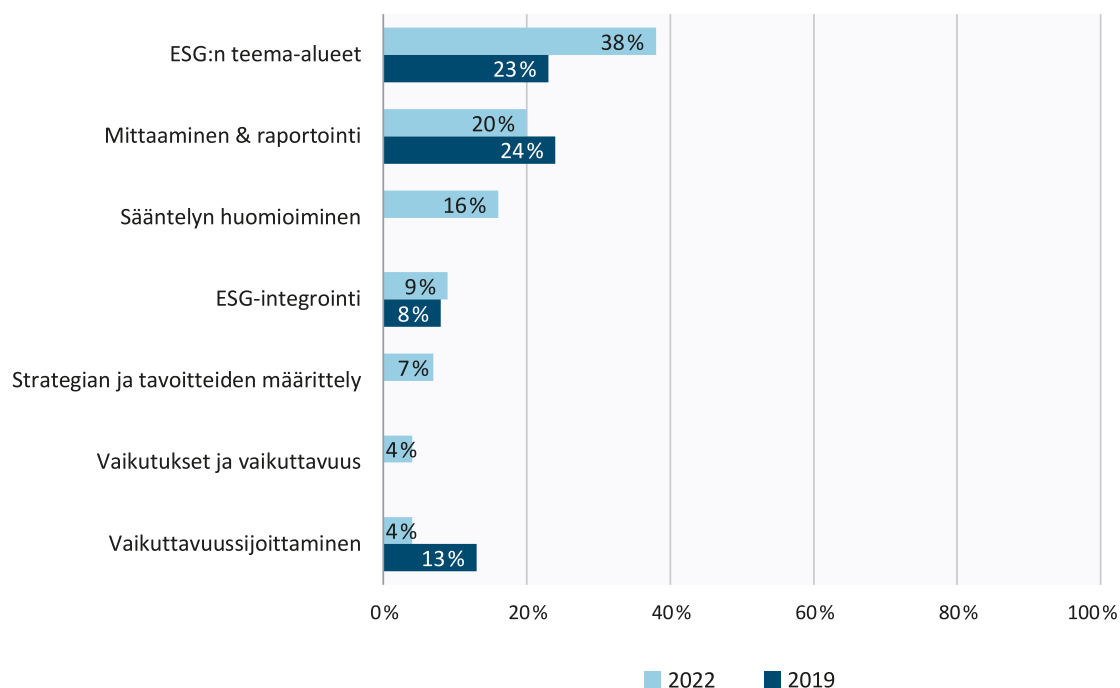
ESG-integrointi (10 %) tunnistettiin niin ikään tärkeäksi vastuullisen sijoittamisen trendiksi. Vastaajat näkivät, että kestävyysriskien ja -tekijöiden huomioiminen tulee pysyväksi osaksi yhtiöiden normaalia liike- ja sijoitustoimintaa. *”Toivottavasti vastuullisesta sijoittamisesta muodostuu luonteva osa normaalia sijoitustoimintaa ja sen raportointia ja liika hype sen ympäriltä häipyy. Private Equity sijoituksissa vastuullisen sijoittamisen toimintatavat kehittyvät nopeiten”; ”Se muuttuu mainstreamiksi eikä keski-tytä yhteen asiaan kerrallaan”.* Lisäksi nähtiin, että datan laatu parantuu ja tarkastelu laajentuu yhä useampaan omaisuusluokkaan sekä syvemmälle omaisuusluokkien sisällä.

Parempi läpinäkyvyys (4 %) mainittiin myös merkittävänä trendinä. Muita mainittuja trendejä ovat esimerkiksi aiempaa laajempi temaattisuus, teemarahastojen kehittyminen ja moninaistuminen sekä ESG-osaamisen laajeneminen alalla ja asiakkaiden keskuudessa, samalla kasvattaen asiakasvaatimuksia. Lisäksi nähtiin, että vastuullisen sijoittamisen rooli kasvaa toistaiseksi, mutta tulee jossain vaiheessa pienenemään.

Seuraavat vastuullisen sijoittamisen fokusalueet

Vastaajaorganisaatioiden määrittelemät seuraavat fokusalueet vastuullisessa sijoittamisessa heijastelevat edellä tunnistettuja trendejä.

Vastauksissa nousi seitsemän pääfokusaluetta, joista ESG:n teema-alueet, ESG-integrointi, vaikutukset ja vaikuttavuus sekä vaikuttavuussijoittaminen tunnistettiin myös keskeisiksi tulevaisuuden trendeiksi. Näiden lisäksi merkittäviksi fokusalueiksi identifioitiin mittaamisen ja raportoinnin kehittäminen, sääntelyn huomioiminen sekä kestävän kehityksen strategian ja tavoitteiden tarkempi määrittely. Kaikki vastaajat osasivat nimetä ja nimesivät uusia fokusalueita, toisin kuin edellisessä markkinaselvityksessä (5 % ja 10 % v. 2019).

Kuva 21. Vastaajaorganisaatioiden määrittelemät seuraavat vastuullisen sijoittamisen fokusalueet, poislukien tyhjät vastaukset. Kategoriat, joissa ei ole havaintoja vuodelta 2019 ovat vuoden 2022 aineiston perusteella muodostettuja uusia kategorioita.

38 % vastaajista (23 % v. 2019) kertoi keskittyvänsä eri ESG-teemoihin.

Vastausten keskiössä näyttää olevan erityisesti luonnon monimuotoisuus, mutta myös ilmastotyö ja sosiaalinen vastuu nousivat esiin selkeinä teemoina. *”Toimintojen jatkuva kehittäminen ja uusien teemojen tutkiminen, mm. biodiversiteetti ja ilmastotyö”; ”Currently most effort goes to increasing focus on human rights and biodiversity issues. The next big thing is likely to be sustainable water use / growing water risk resilience”.*

20 % vastaajista (24 % v. 2019) kertoi keskittyvänsä mittaamisen ja raportoinnin kehittämiseen jatkossa. Vastaajat muun muassa mainitsivat fokusalueikseen: *"ESG-mittaamisen edelleen kehittäminen ja ennen kaikkea mittaustulosten hyödyntäminen kehitystyössä"; "Hiilijalanjäljen laskenta ja liittäminen osaksi koko organisaation tunnuslukua"; "Raportoinnin laajentaminen".*

Uutena teemana vastauksissa nousi sääntely, jonka seuraamiseen ja toimeenpanoon 16 % vastaajista kertoi keskittyvänsä seuraavaksi. *"Mahdollinen siirtyminen Art. 8 -kategoriaan palveluiden ja/tai tuotteiden osalta kun sääntelyn vaatimukset on voitu arvioida perusteellisesti"; "SFDR raportoinnin järjestäminen"; "Kestävän rahoituksen sääntelyn implementointi viime vuonna, nyt ja lähitulevaisuudessa on varmasti keskeinen fokusalue".*

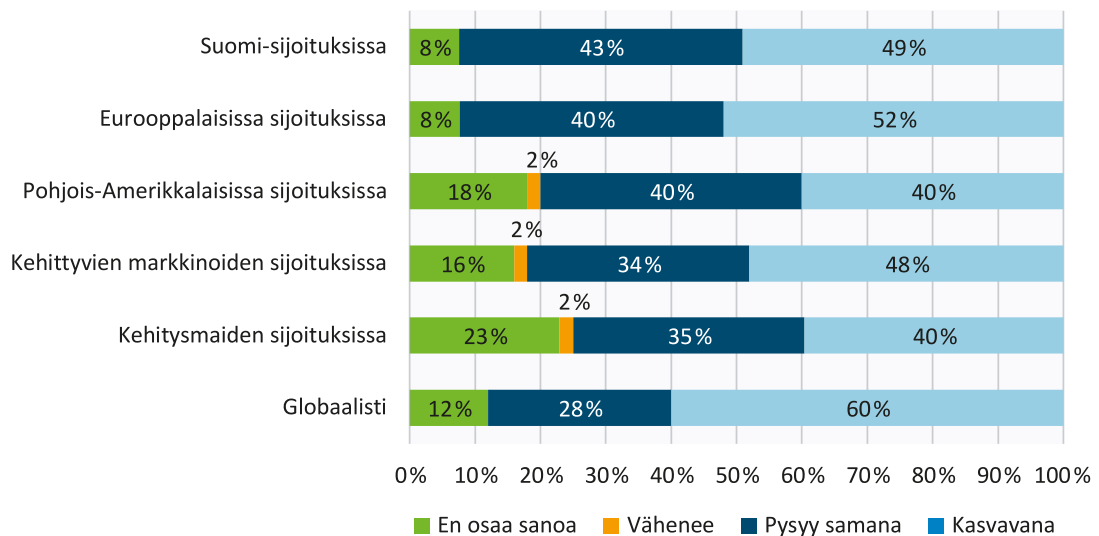
ESG-integroinnin huomioimisen osuus nousi hieman 9 %:iin (7 % v. 2019). *"Keskeisten kestävyystekijöiden entistä parempi integrointi osaksi arvonluontiprosessia"; "Vastuulliset indeksirahastot. Sijoitusneuvonnan kehittäminen vastuullisuuden osalta"; "Pyrimme kehittämään sisäisiä prosessejamme ja kouluttamaan henkilöstöämme".* Lisäksi mainittiin sopivien sijoitustuotteiden löytäminen.

Vaikuttavuussijoittamisen osuus laski 4 %:iin (13 % v. 2019), kun taas uutena fokusalueena vastauksissa nousi vaikutukset ja vaikuttavuus (4 %). Tämä on linjassa kyselyn muiden tulosten kanssa, antaen ymmärtää, että yhä useampi sijoittaja kokee aikaansaavansa vaikutuksia ja vaikuttavuutta sijoitusten kautta, vaikkei varsinaisesti identifioituisi vaikuttavuussijoittajaksi.

Vastuullisen sijoittamisen merkityksen kehittyminen omassa sijoitustoiminnassa ja globaalisti

Vastuullisen sijoittamisen merkitys on vastaajaorganisaatioiden mukaan kasvamassa globaalisti eri markkinoilla. Vastuullisen sijoittamisen painoarvo vastaajaorganisaatioiden omassa sijoitustoiminnassa niin yksittäisille markkinoille kohdistuvissa sijoituksissa, että globaalisti on vastaajaorganisaatioiden mukaan kasvussa. 60 % vastaajaorganisaatioista näkee vastuullisen sijoittamisen merkityksen kasvavana globaalissa markkinassa.

Monikaan vastaajaorganisaatioista ei usko vastuullisen sijoittamisen merkityksen vähentyvän omassa toiminnassaan millään maantieteellisellä alueella. Vastaajaorganisaatiot eivät myöskään näe merkittävää eroa eri alueiden kehityksessä, sillä kasvua odottavien määrä on likimain sama alueesta riippumatta (40–52 %). Huomionarvoista kuitenkin on, että monet vastaajaorganisaatioista ovat epävarmoja kehitysmaiden, Pohjois-Amerikkalaisten ja kehittyvien markkinoiden sijoituksien kohdalla (vastausvaihtoehto ”en osaa sanoa”).

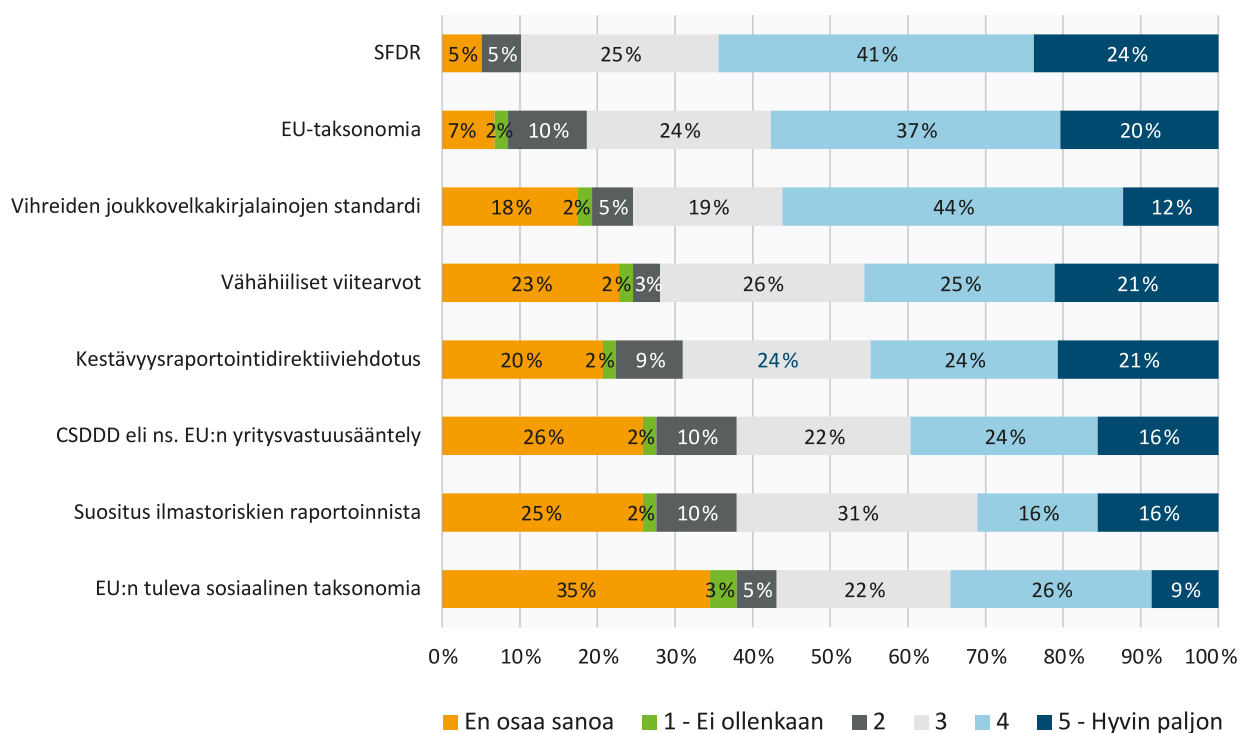
Kuva 22. Vastuullisen sijoittamisen merkitys omassa sijoitustoiminnassa tulevalla raportointikaudella.

EU:n kestävän rahoituksen sääntely

EU:n kestävän rahoituksen sääntelyn ytimessä on EU-taksonomia eli luokitusjärjestelmä kestäville taloudellisille toimille. Se yhdistyy moneen muuhun EU-sääntelyyn. Esimerkiksi tiedonantovelvoiteasetus (SFDR) edellyttää EU-taksonomian käyttöä osana sellaisten rahastojen raportointia, jotka tekevät kestäviä sijoituksia. On mielenkiintoista seurata, kuinka EU:n kestävän rahoituksen sääntely palvelee alan toimijoita läpi Euroopan. Finsfin jäsenet kokevat pitkälti sääntelyn tukevan heidän työtään.

Vastaajaorganisaatiot vastasivat Euroopan unionin kestävän rahoituksen tiedonantovelvoiteasetuksen (SFDR) tukevan eniten vastuullista sijoittamista (kuva 23). Asetuksen tavoitteena on lisätä rahoitusmarkkinoiden vastuullisuustoimien läpinäkyvyyttä ja ehkäistä viherpesua finanssimarkkinoilla

EU-taksonomian nähdään tukevan toiseksi eniten vastuullista sijoittamista, vastaajaorganisaatioista 57 % näkee sen tukevan vastuullista sijoittamista paljon tai erittäin paljon. Kolmanneksi eniten vastaajaorganisaatiot näkevät vastuullista sijoittamista tukevan vihreiden joukkovelkakirjalainojen standardi (56 %).

Kuva 23. Vastuullista sijoittamista tukeva sääntely ja ohjeistukset sekä niiden tarjoama tuki vastaajaorganisaatioille

JOHTOPÄÄTÖKSET

Vastuullisen sijoittamisen kasvu jatkuu ja asema vahvistuu edelleen Suomessa

Vastanneista organisaatioista peräti 97 %:lla on vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja ilmastoperiaatteiden yleisyys on kasvussa. Omistaja-ohjauksen periaatteet on yli 70 %:lla ja ilmastoperiaatteet 51 %:lla (36 %:lla vuonna 2019) vastaajaorganisaatioista. Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden jalkauttaminen eri omaisuuslajeihin on keskeistä vastuullisen sijoittamisen uskottavassa toteuttamisessa. Osakesijoitukset ja pääomasijoitukset ovat yleisimmät omaisuuslajit vastuulliselle sijoittamiselle.

Vastuullisen sijoittamisen rooli on kasvussa niin vastaajaorganisaatioiden omassa sijoitustoiminnassa kuin globaalisti. Tulos on yhteneväinen vastuullisen sijoittamisen globaalin kasvun kanssa, koostuen muun muassa PRI:n allekirjoittaneiden lukumäärän noususta.

Tärkein vastuulliseen sijoittamiseen vaikuttava tekijä on arvot. Eri vastuulliseen sijoittamiseen vaikuttavat tekijät nähdään yleisesti tärkeämpinä kuin mitä vuoden 2019 markkinaselvityksessä. Regulaatiovaatimukset ovat kuitenkin nousseet selvästi keskeisempään rooliin vastuulliseen sijoittamiseen vaikuttavana tekijänä kuin aikaisemmin. Yleisimmin arvot ohjaavat vastuullista sijoittamista, joka puolestaan mahdollistaa paremman riskienhallinnan ja maineen. Tulokset heijastelevat sitä, että ESG-riskien ja -mahdollisuuksien arvioiminen antaa laajemman perspektiivin riskienhallintaan. ESG-integroinnin nouseminen yleisimmäksi vastuullisen sijoittamisen lähestymistavaksi kuvastaa ESG-asioiden merkityksen kasvua sijoitusprosesseissa ja -päätöksenteossa. Poissulkemisella vastaajan organisaatiot voivat välttää muun muassa maineriskejä, joita sijoittaminen kiistanalaisiin toimialoihin ja yrityksiin voi aiheuttaa. Aktiivisen omistajuuden kautta sijoittajat voivat toteuttaa omaa arvomaailmaansa. Viestimällä keskeisille sidosryhmille arvoista, käytetyistä vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoista sekä ESG-riskien ja mahdollisuuksien huomioimisesta sijoituspäätöksenteossa on sijoittajan mahdollista saada tukea maineenhallinnalle.

Tulkitsemme, että hallituksella on yleisimmin kokonaisvastuu vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta. Yleisin (60 %) vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta vastaava taho, joka myös osallistuu toteutukseen, on sijoitustoiminnan johtaja. Käytännön toteutuksesta vastaavat yleisimmin ulkopuoliset varainhoitajat, indikoiden vastuullisen sijoittamisen periaatteiden ulottamista myös kolmansiin osapuoliin sekä sijoitushenkilöstöön yleensä ja myös sijoituskohteita analysoivaan henkilöstöön (76 %).

Vastuullisuuden tuominen osaksi johdon ja sijoituspäätöksiä tekevän henkilöstön palkitsemisperiaatteita on kasvanut. Sekä vuoden 2019 että vuoden 2017 markkinaselvityksessä vastuullinen sijoittaminen oli osa johdon tai sijoituspäätöksiä tekevän henkilöstön palkitsemista noin viidesosalla vastaajaorganisaatioista. Nyt 30 % vastaajaorganisaatioista vastasi vastuullisen sijoittamisen olevan osa johdon palkitsemista sekä 42 % vastasi sen olevan osa sijoitushenkilöstön palkitsemista.

ESG-integrointi on vastaajaorganisaatioiden yleisin vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa. Poissulkeminen on toiseksi yleisin. Vastaajaorganisaatioiden käyttämissä vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoissa heijastuvat vastaajaorganisaation tyyppi, sijoitusstrategia, vastuullisen sijoittamisen periaatteet, sijoitusvarallisuuden koko sekä käytössä olevat resurssit. Voi myös ajatella, että markkinatilanne vaikuttaa vastuullisen sijoittamisen lähestymistapojen mielekkyyteen.

Kestävän kehityksen teemasijoitukset, vaikuttavuussijoittaminen ja suosiminen ovat selvässä kasvussa aikaisempiin vuosiin verrattuna. Kestävän kehityksen teemasijoituksia on 74 %:lla vastaajaorganisaatioista (vs. 2019 47 %), vaikuttavuussijoittamista 55 %:lla vastaajista (vs. 2019 40 %) ja suosimista 62 %:lla vastaajista (vs. 2019 36 %). Suosimisessa sijoituskohteiksi valikoituu vastuullisesti johdettuja yrityksiä, joiden tuotteet ja palvelut on tuotettu kestävästi tai jotka tarjoavat niitä alan muita toimijoita kestävämmällä tavalla. Vaikuttavuussijoittamisessa sijoittaja määrittää sijoitukselle mitattavia ympäristöllisiä tai yhteiskunnallisia tavoitteita sijoitustuottojen lisäksi.

Vastaajaorganisaatiot ostavat eniten hiilijalanjäljen mittaus- ja/tai raportointipalveluja sekä ESG-tietokantoja (58 %). Hiilijalanjäljen mittauspalvelut ovat kasvaneet eniten vuoden 2019 selvitykseen verrattuna, mikä kertoo kasvavasta kiinnostuksesta sijoitusten päästöihin liittyen. Seuraavaksi eniten ostetaan sijoitussalkun seulontapalveluita sekä taksonomiatietokantoja.

Yleisin vastuullisen sijoittamisen raportointitapa on, kuten vuonna 2019 suullinen raportointi sidosryhmille. Sen lisäksi PRI-raportointi ja verkkosivuilla raportointi ovat myös yleisiä raportoinnin tapoja. Useimmat raportointitavat ovat kuitenkin yleistyneet vuodesta 2019, joten vastuullisesta sijoittamisesta raportoidaan entistä laajemmin. Yleisimmät raportointiaiheet ovat valitut ESG-mittarit sekä hiilijalanjälki. Luonnon monimuotoisuus oli kyselyn aiheista vähiten raportoitu, mutta 20 % vastaajista vastasi raportoivansa siitä jo ensi raportointikaudella.

EU:n kestävän rahoituksen sääntely on keskeisin vastuullisen sijoittamisen haaste.

Vastaajien mukaan EU: kestävän rahoituksen sääntely on ajankohtainen ja suurin haaste vastuullisen sijoittamisen saralla. Sääntelyn tiukan aikataulun sekä vastaajaorganisaatioiden rajallisten resurssien ja osaamisen puutteen koettiin vaikeuttavan sen tulkintaa ja toimeenpanoa, samalla aiheuttaen työkuormitusta sisäisesti.

Vastaajaorganisaatiot indikoivat tarvitsevänsä lisää osaamista koskien tätä uutta sääntelyä. Tarve regulaatio-osaamiselle nousi selvästi uutena teemana vastauksissa verrattuna vuoteen 2019. Toisaalta jopa 89 % vastaajaorganisaatioista kuitenkin järjestää sijoitushenkilöstölleen vastuulliseen sijoittamiseen liittyvää koulutusta tai ostaa koulutuspalveluita organisaation ulkopuolelta, sisältäen myös lainsäädäntöön liittyvän koulutuksen. Tämä on noin kolmannes enemmän kuin edellisessä markkinaselvityksessä (57 % v. 2019).

EU:n kestävän rahoituksen sääntely on kuitenkin tärkeää tai erittäin tärkeää yli puolelle vastaajaorganisaatioista. Suurin osa vastaajista koki etenkin tiedonantovelvoiteasetuksen (SFDR), EU-taksonomian ja vähähiiliset viitearvot (Low carbon benchmarks) tärkeiksi. Tämä on positiivinen tulos, sillä tiedonantovelvoiteasetus ja EU-taksonomia vaikuttavat monen vastaajaorganisaation raportointiin. Myös vihreiden joukkovelkakirjalainojen standardi (EU Green Bond standard) sekä suositus ilmasto-riskien raportoinnista osana NFRD-direktiiviä koettiin tärkeinä, joskin hieman useampi vastaaja koki nämä neutraaleiksi tai ei osannut sanoa kuinka tärkeitä nämä ovat. Vastaukset antavat ymmärtää, että sääntelyn ja sen ohjeistuksen kehittyessä käytännönläheisemmäksi, ja vastaajaorganisaatioiden saadessa tarpeeksi resursseja ja aikaa sen toimeenpanoon, voivat nämä parhaassa tapauksessa tukea sijoittajien toimintaa sekä markkinan kehitystä.

Vastuullinen sijoittaminen nähdään hyödyllisenä sekä positiivisia vaikutuksia ja parempaa tuotto-riskisuhdetta mahdollistavana

Vastaajaorganisaatiot kokevat vastuullisen sijoittamisen hyödyllisenä. Selvityksen vastaajaorganisaatioista 90 % (87 % v. 2019) koki vastuullisesta sijoittamisesta olevan hyötyä. Maineenhallinta ja asiakastyytyväisyys oli noussut kolmannelta sijalta keskeisimmäksi vastuullisen sijoittamisen hyödyksi vastaajaorganisaatioissa. Muita hyötyjä olivat parempi tuotto-riskisuhde, sijoitusprosessien kehittyminen sekä lisääntynyt tuotetarjoama. Lisäksi uusina hyötyinä vastaajat nostivat henkilöstön motivoinnin ja osaamisen kehittymisen, jotka eivät vuoden 2019 selvityksessä tulleet ilmi. Tämä on positiivinen tulos, sillä näiden kautta vastaajaorganisaatioilla on mahdollisuus vahvistaa kilpailuetuaan. Kaikki vastaajaorganisaatiot kokivat, että vastuullisesta sijoittamisesta on hyötyä.

Lähes puolet vastaajista näki vaikutukset ja vaikuttavuuden vastuullisen sijoittamisen suurimmaksi mahdollisuudeksi. Vastaajat kokivat, että kanavoimalla varoja hyviin sijoituskohteisiin voi edistää kestäväää kehitystä, vaikei varsinaisesti profiloituisi vaikuttavuussijoittajaksi. Niin sanottujen tavanomaisten sijoitusten nähtiin siis myös lisäävän positiivista vaikutusta ja vaikuttavuutta ympäristöön ja yhteiskuntaan. Lähes kolmasosa vastaajista myös koki vastuullisen sijoittamisen parantavan pitkällä aikavälillä tuottoa ja arvonaluontia paremman riskienhallinnan sekä kohdeyhtiöiden uusien ja kasvavien liiketoimintamahdollisuuksien kautta. Lisäksi vastuullisen sijoittamisen nähtiin tarjoavan kilpailuedun niin vastaajaorganisaatioille itselleen kuin sijoituskohteilleen.

Vastaajaorganisaatiot myös hyödyntävät aktiivisesti vastuullisen sijoittamisen osaamista, etenkin asiakasrajapinnassa. 38 % vastaajista kertoi tuovansa ESG-osaamista ja -teemoja mukaan asiakaskeskusteluihin. Osa kertoi myös hyödyntävänsä osaamista osana sijoitustuotteita. Tulokset ovat linjassa sen kanssa, että vastaajat myös näkevät vastuullisen sijoittamisen tarjoavan kilpailuedun, jota tavoitella oman palvelu- ja tuotetarjoaman kautta. Lisäksi vastaajaorganisaatiot hyödyntävät vastuullisen sijoittamisen osaamista osana sidosryhmävaikuttamista ja -yhteistyötä, raportointia sekä viestintää. Pienempi osa vastaajista kertoi myös hyödyntävänsä tätä aktiivisen omistajuuden ja analyysityön kautta. Vain 3 % vastaajista kertoi, ettei hyödynnä osaamista lainkaan.

Luonnon monimuotoisuus ja sosiaalinen vastuu nousivat keskeisimmiksi vastuullisen sijoittamisen trendeiksi ja fokusalueiksi, vaikuttavuussijoittamisen roolin pienennyttyä.

Merkittävimmäksi trendiksi ilmastonmuutoksen ja muiden megatrendien rinnalle nousi luonnon monimuotoisuus. Luonnon monimuotoisuuteen liittyvien sijoitus- ja liiketoimintariskien ja -mahdollisuuksien mittaamisen kehitystyö on vielä kesken, mutta mittariston ja tavoitteiden asetannan voidaan odottaa ottavan tulevaisuudessa edistysaskelia mm. Taskforce on Nature-related Financial Disclosures -työryhmän kehittämän raportointiviitekehyksen sekä EU-taksonomian biodiversiteettiin liittyvien vaatimusten myötä. Luonnon monimuotoisuus, ilmastokysymykset sekä mittaaminen ja raportointi ovat vastaajaorganisaatioiden mukaan niin ikään niiden vahvoja vastuullisen sijoitustoiminnan fokusalueita jatkossa, mikä viestii mittaristojen kehitystyön jatkuvan myös organisaatioiden sisällä.

Sosiaalinen vastuu nousi uutena teemana kolmanneksi merkittävimmäksi trendiksi. Etenkin ihmisoikeusriskien ja -vaikutusten entistä laajempi huomioiminen sijoituksissa ja koko arvoketjussa kasvattaa merkitystään EU-taksonomian ja EU:n yritysten kestävä toimintaa koskevan huolellisuusvelvoitteen ('Corporate Sustainability Due Diligence Directive') vaatimusten myötä. Harvempi vastaajaorganisaatio kuitenkaan nosti vielä sosiaalista vastuuta seuraavaksi vastuullisen sijoitustoimintansa fokusalueeksi. Ympäristö- ja ilmastoaiheiden vielä pitkälti halliten julkista keskustelua, on kuitenkin mahdollista, että myös ihmisoikeuksiin ja monimuotoisuuteen liittyvät kysymykset nousevat regulaation myötä yhä enemmän sijoittajien agendalle.

Vaikutukset ja vaikuttavuus pysyi edelleen yhtenä merkittävimpänä trendinä, kun taas vaikuttavuussijoittamista ei nähty samaan tapaan yhtä merkittävä kuin vuonna 2019. Tämä voi viestiä siitä, että sijoittajat kokevat sijoituksillaan olevan positiivista ympäristö- ja yhteiskunnallista vaikutusta käytännössä, vaikkei sijoittaja olisi profiloitunut varsinaisesti vaikuttavuussijoittajaksi. Toisaalta yhtä suuri osa vastaajista määritteli vaikutukset ja vaikuttavuuden (4 %) sekä vaikuttavuussijoittamisen (4 %) seuraaviksi fokusalueiksi toiminnassaan. On siis myös mahdollista, että vastaajat tulkitsevat "vaikuttavuussijoittamista" ja kysymyksiä eri tavoilla, mikä aiheuttaa hajontaa vastauksissa. Vaikutusten ja vaikuttavuuden määrittely ja huomioiminen edellyttävätkin mittaus- ja raportointiviitekehysten kehittymistä ja yhteismitallisuutta, jonka vastaajaorganisaatiot mainitsivat edelleen yhdeksi vastuullisen sijoittamisen merkittäväksi haasteeksi.

ESG-asioiden liittäminen osaksi tavanomaista liike- ja sijoitustoimintaa integroinnin kautta nähtiin edelleen sekä merkittävänä tulevaisuuden trendinä että vastaajaorganisaatioiden seuraavana fokusalueena. Uuden sääntelyn huomioiminen oli niin ikään yksi vastaajien seuraavista fokusalueista, mikä osaltaan tukee ESG-asioiden sulautumista osaksi strategia-työtä, tavanomaista johtamista, salkunhoitoa, compliance-toimintoja ja riskienhallintaa.

**ESG-integrointi on yleisin
vastuullisen sijoittamisen
lähestymistapa Suomessa**

Avaintulokset ja -johtopäätökset

- Vastuullisen sijoittamisen taustalla ovat yleisimmin organisaation arvot, mahdollisuus parempaan maineenhallintaan sekä kestävään kehitykseen. Regulaation merkitys vastuulliseen sijoittamiseen vaikuttavana tekijänä kasvatti merkitystään.
- Lähes kaikilla vastaajaorganisaatioilla on vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja lähes kaikki käyttävät ainakin yhtä vastuullisen sijoittamisen lähestymistapaa.
- Eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat ovat yleistyneet vastaajaorganisaatioissa. Yleisin vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa on ESG-integrointi. Toisella sijalla on poissulkeminen. Kestävän kehityksen teemasijoitukset ja suosiminen kasvoivat lähestymistavoista eniten vuoden 2019 selvitykseen verrattuna.
- Suullinen raportointi sidosryhmille ja PRI-raportointi ovat yleisimmät vastuullisen sijoittamisen raportointitavat. Vastaajaorganisaatiot raportoivat yhä useammin eri kanavien kautta vastuullisesta sijoittamisesta.
- Suurin osa vastaajaorganisaatioista koki omaavansa tarpeeksi osaamista vastuullisesta sijoittamisesta. Kuitenkin osuus, joka koki tarvitsevänsä lisää ESG-osaamista, kasvoi vuodesta 2019. Osaamista tarvitaan lisää erityisesti EU:n kestävän rahoituksen regulaatiosta. Lisäksi vastaajaorganisaatiot kokivat tarvetta lisäresursseille, vaikka osaamista löytyisi sisäisesti. Jopa 89 % vastaajaorganisaatioista kuitenkin järjestää sijoitushenkilöstölleen vastuulliseen sijoittamiseen liittyvää koulutusta sisäisesti tai ostettuna palveluna. Tämä on noin kolmannes enemmän kuin vuonna 2019.
- EU:n kestävän rahoituksen sääntelyn lisääntyminen ja sen käytännön toimeenpano nousi esiin uutena keskeisimpänä haasteena. Myös yhteismitallisuuteen sekä ESG-datan laatuun ja puutteeseen liittyvät haasteet säilyivät edelleen keskeisinä vastaajaorganisaatioille.
- Luonnon monimuotoisuus nähtiin merkittävimpana vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuden trendinä ja fokusalueena. Lisäksi ihmisoikeuksien ja monimuotoisuuden huomioiminen näyttää olevan yhä keskeisempi teema vastuullisessa sijoittamisessa, uuden EU-sääntelyn myös edistäessä tätä kehitystä.
- Vaikuttavuussijoittaminen on lisääntynyt, mutta avointen kommenttien perusteella se on kuitenkin menettänyt merkitystään. Sen sijaan vaikutusten ja vaikuttavuuden aikaansaaminen ns. tavanomaisten sijoitusten kautta koettiin yhä tärkeämpänä vastuullisen sijoittamisen mahdollisuutena ja seuraavana fokusalueena.

FINSIF LYHYESTI

Finsif (Finland's Sustainable Investment Forum ry) on yleishyödyllinen yhdistys, joka palvelee sijoittajia, varainhoitajia, palveluntarjoajia ja muita alan organisaatioita. Finsif toimii Suomessa vastuullisen sijoittamisen suunnannäyttäjänä. Koska Finsifin jäsenistö edustaa merkittävää sijoitusvarallisuutta, on kestäväillä päätöksillä suuri merkitys. Finsifin tavoitteena on edesauttaa vastuullisen sijoittamisen toimialan kehittymistä lisäämällä tietoa vastuullisuudesta.

www.finsif.fi